HERYERDE 3 KURUS

VAKIT

Salı 9 İkincikânun 1940 ☆ YIL: 23 * SAYI: 7902

İDARE EVİ:Ankara Cad.İSTANBUL *Telgraf: VAKIT* Posta kutusu: 46* Telefon: 21413(Yazı) - 24370 (İdare)

Yedi günde bir İngiliz vapuru batırıldı

Londra, 8 (A.A.) — 1940 yılının ilk yedi gü[nü] zarfında yalnız bir tek İngiliz vapuru bat[mıştır.]

Bahriye nezaretinin düşman denizaltılarile [mü]cadele müessir olduğuna bir delil olarak telâk[ki] edilmiştir.

Yeni yılın bu ilk haftasında deniz zayiatımız yalnız üç bin tondur.

Bulgar - Sovyet ticaret müzakereleri neticelandi

Moskova, 8 (A.A.) — Bulgar Maliye nazırı Bojilof riyasetinde bulunan Bulgar ekonomi heyeti müzakereleri muvaffakıyetle bitirdikten sonra Moskovadan ayrılmıştır. Bundan maada şimdiye kadar Bulgaristanın Moskova elçisi bulunan Antonof Stokholm elçiliğine tayin edilmiştir.

Rusya ile Italya arasında gerginlik arttı

Italya, Yugoslavya, Macaristan arasında tedafüî bir pakt yapılıyor

Macaristan, Sovyet Rus tehdidile karşılaşırsa İtalya yardıma koşacak

Venedik, 8 (A.A.) — Kont Caki bu sabah şimalî İtalya üzerinde tayyare ile dolaşmıştır. Öğleden sonra Venediğe dönerek akşam saat 18 de Peşteye hareket edecektir.

Kont Ciano Romaya avdet etmiş ve istasyonda hükûmet erkânı ve Macar elçisi tarafından karşılanmıştır.

Bern, 8 (A.A.) — Basler

(Devamı 5 incide)

44 üncü Sovyet fırkası imha edildi

İtalyanın Finlandiyaya gönderdiği mühimmat Almanyada müsadere olundu

(Yazısı 5 incide)

Millî iktısadı koruma

Yazan: ASIM US

Hükûmetçe tanzim edilen bir lâyiha bugünlerde Büyük Millet Meclisinden geçerek kanun haline gelecek ve meriyet mevkiine girecektir; millî iktısadı koruma gibi çok şümullü bir maksadın teminine matuf olan bu tedbirle memlekette ihtikâra karşı mücadele işi de daha müessir bir şekil alacaktır.

Yeni kanun ancak fevkalâde ahvalde tatbik edilmek üzere hazırlanıyor; bu fevkalâde ahval de seferberlik veya memleketi bir tecavüz veya harp ihtimali karşısında bırakan harici gerginlik, yahut yabancı devletler arasında bir harp tabirleri ile ifade ediliyor.

Zira bu gibi fevkalâde vaziyetlerde memleketin normal iktısadî şartları tamamen değişir. Meselâ hariçten getirilen bir kısım malların stokları azalır veya tükenir; her vakit ferdî teşebbüslere açık olan ticaret yolları kapanır, yahut çok zorlaşır. İhracat işleri de aynı şekilde müşküllerle karşılaşır. Ticaret sahasında böyle ferdî teşebbüsler büyük zorluklara uğrayınca, yahut bütün bütün muattal kalınca beynelmilel mübadele sadece devlet vasıtaları ile temin edilebilen imkânlara münhasır kalır.

Nitekim bugünkü Avrupa harbi ve muharip devletler tarafından açık denizlere tatbik edilen abluka sistemi böyle bir vaziyet ihdas etmiş bulunuyor.

Bu gibi vaziyetlerde bir kısım adamlar şu veya bu gibi vesilelerden istifade ederek piyasayı haraca kesmek ihtirasına kapılırlar. Ellerinde bulunan stok malları gizlerler, fiyatları yükseltirler, damla damla satışa çıkararak bire karşı bin kazanmak isterler. Hattâ işin daha fecii ancak devlet vasıtasiyle temin edilebilen kolaylıkları ferdî menfaatlere hasretmek yolunu bulurlar. İhtikâr denilen iktısadî soygunculuk budur.

Umum iharpte vagon ve koli ticareti bu suretle meydana gelmiştir. Maalesef memlekette çok ve meşru bir kazanç itiyadı gibi genişlemesine sebep olmuştur. O vakit haysiyetlerinden şüphe edilemiyen bir takım kimseler bile hiç düşünmeden kendilerini bu yolda ihtiraslara kaptırmışlardır. Neticede vagon ve koli suiistimali muayyen bir zümreye mahsus resmî bir ticaret imtiyazı olmuştur. Memleketin fedakâr evlâtları hudutlarda düşmanla çarpışarak ölürken vagoncular ve koliciler, onların ailelerinin ve çocuklarının yiyeceklerini ihtikâr yolu ile ellerinden almışlardır.

Devletçi ve halkçı olan Cumhuriyet Hükûmeti memlekette bu gibi hallerin bir daha tekerrürüne asla müsaade edemez. Millî iktısadı koruma kanunu işte bu maksatla hazırlanmaktadır: Devlet icabında iktısadi istihsal, millî ve beynelmilel mübadele sahalarında elindeki her türlü vasıtaları umumun menfaatine tahsis edecektir; fakat buna mukabil umumî veya kısmî her türlü taahhüdat ve tahdidat, memnuiyetler ve mecburiyetler koyacaktır; resmî veya hususî her nevi, istihsal şubelerinin ve işletmelerinin münfecit veya birleşme suretiyle devlet idaresi veya kontrolü altında işletilmesi salâhiyetini haiz olacaktır. Eşya fiyatları üzerinde herkesin kendi keyfi istediği gibi oynamasına imkân bırakmıyacaktır.

Kanada ingiltereye 4 bin tayyare veriyor

Kanada münakalât nazırı Kanadalıların İngilizlerle yanyana dövüşeceklerini söyledi

Ottava, 8 (A.A.) — Kanada münakalât nazırı Hove, dün gece radyo ile neşredilen bir nutkunda Kanada harp haberleri ofisinin şimdiye kadar Kanadadan efrad ve mühimmatın tren ve vapurlarla naklini temin için ihtiyar edilecek masarif haricinde 65 milyon dolar miktarında siparişlerde bulunmuş oldğunu söylemiştir.

Hatip, Kanadalıların Fransız ve İngilizlerle yanyana harbedeceklerini ilâve etmiştir. Mumaileyh, demiştir ki:

Kanadanın iki cephesi vardır, biri burada diğeri denizaşırı yerlerde...

Kanada münakalât nazırı, büyük Britanya imparatorluğu tayyare kuvvetlerinin antremanına 4000 den fazla tayyarenin iştirak edeceğini söylemiştir.

Bu plânın icrası, için 80 den fazla tayyare limanı inşası zaruridir. Bunların 40 ı şimdiden inşa edilmiş bulunmaktadır.

Hove, İngiltere ve Kanada hükûmetlerinin iştirak edecekleri, geniş deniz inşaatı programının ihzar edilmek üzere olduğunu resmen beyan etmiştir.

Kauçuktan mamul küçük sandallardan Baleinieras tipindeki çelik gemilere kadar birçok gemiler inşası için şimdiden siparişler yapılmıştır.

Bazı Vekillerin değişeceği doğru değil

Ankara, 8 (A.A.) — Bazı vekillerin çekileceği ve yerlerine başkalarının geleceği hakkındaki haberlerin katiyen asılsız olduğunu beyana Anadolu Ajansı mezundur.

Ingiltere ve Fransa

Felâketzedelere yardım miktarını arttırmıya karar verdiler

Dün 190 kişilik bir yaralı kafilesi daha geldi

Halk bu felâketzede vatandaşlarını da büyük bir şefkatle kucağına bastı

Haydarpaşa istasyonunda halkın kendilerine şefkat kucağı nı açtığı yaralılar (Yazısı 5 incide)

Birçok Felâketzedeler

Vilâyetlerdeki hastahanelere yatırıldılar

İzmir ve İneboluda dün zelzele oldu

İzmir, 8 (Hususî) — İzmirde bu sabah bir kere hafif, Dikilide dün gece biri on beş saniye süren üç zelzele oldu. Hasar yoktur.

İnebolu, 8 (A.A.) — Bugün biri saat 10,48 de diğeri 11,30 da olmak üzere iki hareketi arz olmuştur.

Amasya, 8 (A.A.) — Cumartesi gecesi Amasyada saat 23,20 de hafif ve pazar sabahı 3,50 de oldukça şiddetli iki yer sarsıntısı olmuştur.

Amasya köylüleri zeminliklere yerleştiriliyor

Amasya, 8 (A.A.) — Felâketzedelerin kar ve soğuktan

(Devamı 5 incide)

Menemencioğlu

Dün Pariste muhtelif anlaşmalar imza etti

Paris, 8 (A.A.) — Havas bildiriyor:

Türkiye hariciye vekâleti umumî kâtibi Numan Menemencioğlunun iştirakiyle Londra ve Pariste yapılan müzakereler neticesinde bugün öğleden sonra Fransız hariciye nezaretinde Türkiye, Fransa ve İngiltere arasında iktısadî ve malî mahiyette muhtelif anlaşmalar imza edilmiştir.

Bu anlaşmaların mevzuu, İngiltere, Fransa ve Türkiye arasında teati edilmiş olan iktısadî esasların genişletilmesidir.

İstanbulluların teberruu 600 bin lirayı buldu

Vali, Musevi vatandaşların yardımdan geri kalmadıklarını söylüyor

(Yazısı 2 ncide)

Buğday koruma kanunu kabul edildi

(Yazısı 5 incide)

Amerika Alaskada üç hava üssü kuracak

önümüzdeki ağustos ayında sivil pilotların mikdarı 40000 i buluyor

Vaşington, 8 (A.A.) — Sivil tayyare bürosu, kongreye vermiş olduğu senelik ilk raporunda 1940 senesi ağustos ayı nihayetinde sivil pilotlar miktarının 40.000 e baliğ olacağını tahmin ve Amerikadaki tayyare limanlarının inkişafını temin etmek için 125 milyon dolar tahsis edilmesini talep etmektedir.

Raporda geçen seneye nazaran yolcu nakliyatının yüzde 54,9, emtia nakliyatının yüzde 49,7 ve posta nakliyatının yüzde 12,5 nisbetinde artmış olduğu kaydedilmektedir.

Nakliyattaki bu tezayüd, yalnız mevcut bir çok tayyare limanlarının tevsiini değil, yeni bir takım tayyare limanları ihdasını zarurî kılmaktadır. Bu limanlar, aynı zamanda millî müdafaaya da hizmet edecektir.

Vaşington, 8 (A.A.) — Bir leşik Amerika,Avrupa ihtilâfının şarka sirayeti halinde her ihtimale karşı koymak üzere Filipinin müdafaasını takviye etmek programının ikmalini tacil etmektedir. Bundan başka askerî mahafil, Alaskanın da çok müstahkem bir kamp haline getirilmesine karar verilmiş olduğunu söylemiştir.

Alaskada üç hava üssü ile büyük bir deniz üssü vücude getirilmesi için kongreden tahsisat taleb edilecektir.

Günlerin Peşinden:

Varlık içinde yokluk!

Zonguldak havzasında uzun yıllar işlemekle bitmiyecek bir kömür madenimiz bulunuyor. Fazla olarak Anadoluda şimendifer güzergâhında bulunan yerlerde tam 280 linğit madeni varmış; bununla beraber memlekette bir kömür buhranıdır gidiyor! Bu suretle Türkiyenin hali içleri altın ile dolu, fakat ağızları kapalı kasalara sahip bir adamın açlıktan ve sefaletten ıstırap çekmesine benziyor.

Şimendifer güzergâhı olan yerlerde 280 kömür madeni durup dururken bilmiyoruz, neden dolayı şimendiferlerimizde yakılan kömürleri Zonguldaktan getirmeğe mecburiyet hasıl oluyor? Yine bilmiyoruz, neden dolayı bu madenler oldukları yerlerde durup dururken memleket dahilinde birçok vilâyetlerimiz hayvan gübresi yakarak kışın soğuklarına mukavemet etmek zaruretinde kalıyor?..

HASAN KUMÇ

İşaretler

Kül olan eteklik

"İskoç kıtalarının önünde bir etek yakılarak külleri bir kavanoza konmuş; kavanoz küçük bir mezara defnedilmiştir. Merasim esnasında muzika matem marşını çalmıştır."

Bu satırlar Londra radyosunun dünyaya anlattığı bir haberden bir parçadır.

İskoç alaylarının önünde ateşe atılan ne şeytandır; ne de bir düşmandır. İskoç askerlerinin giydikleri yün etekliktir.

Yünden tasarruf maksadiyle yapılan bu hareket bacaklarına henüz pantalon giymek itiyadını alıştırmak, istemeyenleri eski bir itiyattan kurtarıyor. Küçücük mezara gömülen bir avuç kül değil, bir hatıra, bir an'anedir. Yüz sene evvel yaşıyan hangi İskoçyalı bu hali tahattur edebilirdi.

Bir muharebe olacak, insanlar denizlerde vuruşacaklar ve İskoçyalının bacaklarına geçirdiği örme yün kumaşta kıtlık çıkacak!

İmkânı yok bunu düşünemezdi.

Fakat mesele bu kadar değil. İskoçyada eteklikten pantalona geçiş, sadece bir tasarruf hikâyesi değildir. Tasarruf burada bir vesiledir; hakikî sebep değildir. Eteklikten pantalona geçen insan, mahallî ayrılıktan, mahallî hususiyetten bıkmış, usanmıştır. Fakat an'ane denen zincir onu sımsıkı sarmıştır. Bir türlü yalnız başına bırakmamaktadır.

İskoçyalı kendini dünyanın ortasında tek başına bir varlık telâkki etmediği gündenberi kendi hususiyetlerini Avrupa kütlesi içinde intibak ettirmeğe çalışmaktadır. Tasarruf ihtiyacı hareketi sür'atlendirmiştir.

İskoçyalının etekliğini çıkarıp pantalon giymesi zihniyet bakımından muhtelit tedrisat yapmaktan, yahut kafesleri kaldırmaktan daha kolay olan bir hareket değildir.

Cinsî ahlâk davasını kafasında halletmiş bir millet için, meselâ bizler için, mektep binalarının az olması sebebi muhtelit tedrisatın derhal tahakkuku için bir vesile oldu. Yani Avrupa memleketleri bizim muhtelit tedrisat hakkında verdiğimiz karara hayretle bakmakta ve bizim vardığımız merhaleyi bir tekâmül zervesi addetmektedir.

Biz içtimaî tekâmül merhalesini bina sıkıntısı yoluyla fethettik.

Muhafazakâr, İskoçyada yün eteklik arkasından çalınan matem marşı tekâmülün sesidir.

SADRİ ERTEM

Dr. Galip Hakkının ölümünün yıldönümü

Topkapı Fukaraperver Hayır müessesesini kuran Sinop saylavı rahmetli doktor Galip Hakkı Üstünün cumartesi günü vefatının üçüncü yıldönümüdür. Bu acı yıldönümü her sene Galip Hakkının müessesesine kayıtlı fakirlerden her birine yekûnu on kiloyu geçen muhtelif cins erzak vermek suretile hatırlanmakta ve doktora rahmet okunmaktadır. Bu sene de 250 fakir aileye on kaleme yakın yiyecek dağıtılacak ve aynı gün (cumartesi günü) ikindi namazından sonra merhumun tazizi ruhu için Topkapı camiinde mevlût okunacaktır.

Yirmi yıl evvelki Vakıt

9 Kânunusani 1920

Kapanan klüpler

Polis heyetlerimizin teftişi neticesinde kumar oynattığı tahakkuk eden Rus klübü ile jokey klübünün kapatıldığı yazılmıştı. Dün, diğer altı klüp de zabıta tarafından kumar oynattığı için müşterek bir kararla kapatılmıştır.

TAKVİM	Salı 9 II.Kân.		Çarşamba 10 II. Kân.	
	29 Zilkade		30 Zilkade	
	Kasım 63		Kasım 64	
Vakitler	Vasati	Ezanî	Vasati	Ezanî
Güneşin doğuşu	7 26	2 29	7 25	2 27
Öğle	12 20	7 23	12 21	7 23
İkindi	14 45	9 47	14 46	9 47
Akşam	16 58	12 00	16 59	12 00
Yatsı	18 34	1 38	18 35	1 37
İmsak	5 39	12 42	5 39	12 41

ŞEHİR İÇİNDE

Tayyar vapuru Geliboluda karaya oturdu

Tırhanın kurtarılmasından ümit yok

Limanımızdan İskenderuna giderken Alanya civarında tehlikeli surette kayalara bindirilen Tırhan vapurundan sonra Denizyolları idaresinin Tayyar vapuru da İmroza giderken dün geceyarısından sonra saat ikide Gelibolu civarında karaya oturmuştur.

Mehmet Ali kaptan idaresinde olan vapur dün sabah 9 da limanımızdan İmroza hareket etmişti Kaza Gelibolu iskelesine yakın Çakıllık bir sahilde olmuştur.

Vapurun fırtına yüzünden karaya oturduğu sanılmaktadır Kaptan kendi kendisini kurtarmak için dün sabaha kadar uğraşmış. muvaffak olmadığından limanımızdan imdat istemiştir. Bunun üzerine gemi kurtarma şirketinin Saroz tahlisiye gemisi vaka yerine gitmiştir. Saadet vapuru yolcuları almak üzere dün sabah Geliboluya gönderilmiştir. Saadet vapuru yolcuları alarak yerlerine götürecek, Tayyar da kurtarıldıktan sonra limanımıza getirilerek tamir edilecektir.

Tırhanın kurtarılmasından ümit yok

Alanyanın 12 mil mesafesinde kayalıklara oturan Tırhan vapurunun vaziyeti gittikçe tehlikeleşmektedir. Akdenizde hüküm süren lodos fırtınası vapuru kayalara çarpmıştır.

Bu yüzden vapurun kurtarılamıyacağı anlaşılmaktadır. Kurtarılsa bile yapılacak masraf ve bilhassa tamiri için sarfedilecek para vapurun belki de kıymetini geçecektir. Tekne iki yerinden de mühim surette yırtılmış; anbarlar ve makine dairesi su dolmuştur. Vapurun kurtarılmasına çalışmak üzere giden Alemdar tahlisiye gemisinin bugün vaka yerine varmış olması muhtemeldir.

Etrüsk vapuru tarafından Tırhandan aktarma edilen yolculardan İskenderun ve diğer aşağı iskelelere gidecekler Alanyaya çıkarılmışlardır. Etrüsk vapuru dün İzmire varmıştır. Yarın limanımıza gelecektir.

Tırhan vapuru malûm olduğu üzere Almanyada inşa edilmiş ve geçen yıl içinde memleketimize gelmişti. Vapur 1 milyon 200 bin liraya malolmuştur. Denizyolları İdaresi vapuru diğerleri gibi sigorta ettirmemiş, yalnız kendi dahili sigortasını kâfi görmüştür.

İdare her sene bilânçosundan vapurun tutarına göre bir nisbette bir para ayırarak bunu gemilerin bir sigorta primi olarak saklamaktadır. Fakat senelerdenberi toplanan paranın yekûnu ancak 200 bin lira kadar bir şeydir; ve bir vapurun kıymetine bile müsavi değildir.

Diğer taraftan yaptığımız bir tahkikatta Denizyollarına ait diğer vapurların da, senelerle birikmiş sigorta ücretlerinin maliyet fiyatlarını çok geçtiği için sigorta edilmedikleri öğrendik.

İhtikâr yapan bir makaracı mağazası

Bir ay müddetle seddedildi

Yenipostahane arkasında Aşir. efendi caddesinde 28 numarada makara komisyoncusu Nahma Pesahın ihtikâr yaptığı, ihtikârla mücadele komisyonuna ihbar edilmiş, Nahma Pesahı komisyona çağırılarak malûmatına müracaat edilmiştir.

Nahma Pesah Glasgovadaki makara fabrikasına telgraf çekerek fiyatlara yapılan yüzde onun zammın az olduğunu, piyasanın daha yüzde on nisbetinde zammı kaldırabileceğini bildirmiş, fabrika bunun üzerine zam yapmıştır.

Nahma Pesah komisyonda bunları itiraf eylediğinden işse kararnamesinin verdiği salâhiyete binaen mağazasının bir ay müddetle seddine karar verilmiştir. Ayrıca kendisi hakkındaki evrak cumhuriyet müddeiumumiliğine verilmiştir.

Sed kararı vilâyetçe tasdik olunduğundan mağaza dün akşam kapatılmıştır.

Felâketzedeler için

Okullarda yardım işleri

Okullarda zelzele felâketi dolayısile toplanan iane işlerine büyük bir hızla devam edilmektedir. Dün yeniden ilk ve orta tedrisat müesseselerinden yapılan yardımlar nakden 3827 lira 25 kuruş ve aynen de 11,875 parça eşyayı bulmuştur.

Yardım işine okullarda devam edilmektedir.

Alman tayyaresi ilâç getirdi

Alman Kızılhaç teşkilâtı tarafından zelzele felâketzedelerine yardım için gönderilen tıbbî eczaları havi tayyarelerden biri dün öğleden sonra Yeşilköye inmiştir. 1,5 ton tıbbî ecza bulunan tayyare meydanda Kızılay mümessilleri ve Alman sefareti erkânı tarafından karşılanmıştır.

Diğer tayyare de bugün Yeşilköye gelecektir. İlâçlar derhal Anadoluya gönderilecektir.

Balık fiyatları düştü

İtalyanlar nakliyatı trenle yapmağa başladı

Balık fiyatları son günlerde düşmüştür. Bir çift torik 100 kuruştan 60 kuruşa inmiştir. İtalyanlar fazla mal almaktadır. Evvelce mütemadiyen vapurla sevkiyat yapılırken İtalyanlar şimdi trenle nakletmeğe başlamışlardır. Fakat bu şekildeki nakliyat pahalıya çıkmaktadır.

Üniversitede talebe için bir lokanta açıldı

Üniversite talebesinin yemek ihtiyacını karşılamak ve ucuz, temiz gıda temin edebilmek maksadiyle İstanbul Üniversitesi bir Üniversite lokantası kurmuştur. Lokanta dünden itibaren açılarak faaliyete başlamıştır.

Polonyadan iltica eden mütehassıslar

Polonyadan şehrimize iltica eden birçok mütehassıs kimseler resmî dairelere müracaatla iş istemeğe başlamışlardır. Bu arada liman işletmesi umum müdürlüğüne de müracaatlar olmuştur. İdare, vaziyeti vekâlete bildirmiştir. Liman işlerinde mütehassıs olanlara iş verilecektir.

Aksaray yolundaki istimlâk

Koska ile Aksaray arasındaki yolun genişletilmesi için istimlâk muamelesi devam etmektedir. Şimdiye kadar 8 binanın muamelesi tamamlanmıştır.

Bakırköy Bezezyan lisesi lâğvedildi

Bakırköy Bezazyan lisesinin lise kısmı maarif vekâletinin emrile dünden itibaren kapatılmıştır. Okulun lise kısmının lâğvedilmesinin sebebi son zamanlarda yapılan teftişler neticesinde verilen menfi raporlardır.

Raporlarda okul bütçesinin dar olduğu, öğretmen maaşlarını muntazaman veremediği ve idare işlerinde bazı yolsuzlukların kaydedildiği yazılmaktadır.

Vekâlet bütün bu durumları tetkikten sonra okulun lise kısmının lâğvedilmesine karar vermiştir.

İlk ve orta kısımlar tedrisata devam edeceklerdir.

Eğitmen kurslarında çalışacakların seçimlerine başlandı

Eğitmen kursları bir nisandan itibaren yine muhtelif vilâyetlerde faaliyete geçecektir. Bu münasebetle kursların açılacakları vilâyetler tesbit edilmiştir. Buralara kaydedilecek eğitmenlerin seçim işine başlanmıştır. İstanbulun muhtelif mülhakat kazalarında da 40-50 eğitmen seçilecektir. Eğitmenler Yalova, Çatalca, Şile ve Eyüb kazalarından ayrılacaktır. İstanbul ilk tedrisat müfettişlerinden bir ayırma heyeti teşekkül etmiştir. Heyette müfettiş Tevfik Gürel, Cemal, Mehmet Ali Pamir, Nureddin Biriz bulunmaktadır.

Muhtelif kazalarda açılacak kurslara ilâveten bu yıl Hatayda da bir kurs açılacaktır.

Akdeniz ve Karadenizde fırtına devam ediyor

Karadenizde ve bilhassa Akdenizde çok şiddetli fırtına vardır. Vapur seferleri tamamen intizamını kaybetmiştir. Karadenizden pazar günü gelecek Aksu vapuru bugün, Akdenizden pazartesi gelecek Etrüsk vapuru yarın, yine Akdenizden geçen cumartesi gelmesi icabeden Erzurum vapuru yarın limanımıza geleceklerdir.

Evvelki gün Karadenize hareket eden İzmir vapuru Boğazdan çıkamamış, geceyi Boğazda geçirdikten sonra ancak sabah Karadenize açılabilmiştir.

İstanbulluların teberruu 600000 lirayı buldu

İstanbulluların nakdî yardımı altı yüz bin liraya yaklaşmıştır. Bundan başka eşya yardımı da hayli yekûna baliğ olmuştur. Dün bir muharririmiz vali ve belediye reisi doktor Lûtfi Kırdarı ziyaret ederek İstanbulun teberruları hakkında malûmat vermelerini rica etmiştir. Lûtfi Kırdar demiştir ki:

İstanbulun yaptığı yardımı filhakika her gün parça parça yazıyorsunuz, toplu bir rakam olarak yardımın yekûnunu memlekete bildirmek zamanı henüz gelmemiştir. Çünkü gerek aynen ve gerek nakden yapılmakta olan yardımlar daha devam etmektedir. Bu itibarla size dün akşama kadar olan yekûnu verebilirim:

Nakdî yardım; 586968 liradır ve bu miktar bugün tamamen Ankarada merkez millî yardım komitesi emrine gönderilmiştir. Ayrıca 100487 parça eşya, felâketzedelere yarayacak mütenevvi eşyayı ihtiva eden 107 balya, 465 top kumaş, epeyce miktarda tıbbî ecza ve yine mühim bir yekûn tutan erzak teberru olunmuştur.

Bunlar da merkezin lüzum gösterdiği mahallere peyderpey gönderilmektedir. Bütün ekalliyetlere mensup vatandaşlar da dahil olduğu halde İstanbul halkının felâketzedelere yardım için gösterdiği tehalük umumidir. Felâket karşısında Türk camiasının hayranlıkla karşılanacak olan bu istisnasız hassasiyeti, tesanüdü arzettiği vahdet iftiharla karşılanacak derecede büyük ve emniyet vericidir.

— Bazı şayialar ve şikâyetler Musevi vatandaşların kısmen alâkasızlıklarını ifade etmektedir?

— Hayır, bu doğru değildir. Musevi vatandaşlarımız da vüsat ve iktidarları nisbetinde kendiliklerinden alâka ve hahişle bu yardıma koşmuşlar ve hiç bir unsurdan geri kalmamışlardır. Bunu bu şekilde tasrih etmeyi vazife telâkki ederim.,

NAKDÎ TEBERRU

Kazaların dün akşama kadar müfredat itibarile nakdî teberruları şöyledir:

Beyoğlu 9143 lira 86 kuruş, Fatih 790 lira 54 kuruş, Beykoz 306 lira 50 kuruş. Eminönü 13 bin 25 lira, Kadıköy 1438 lira, Kartal 546 lira 36 kuruş, Beşiktaş 5600 lira, Sarıyer 118 lira Bakırköy 416 lira, Adalar 161 lira 40 kuruş, Eyüp 716 lira 14 kuruş, Şile 661 lira 30 kuruş, Yalova 170 lira, Silivri 426 lira 97 kuruş.

EŞYA TEBERRULARI

Eşya teberruları da şöyledir: Kadıköy 8665, Beykoz 22477, Beşiktaş 17710, Bakırköy 4300, Üsküdar 10771, Sarıyer 4232, 19074, Eyüp 2150, Beyoğlu 15612, Eminönü 9848 parçadır. Eminönünden ayrıca 107 balya da eşya teberru edilmiştir. Bütün bu eşyalar tamamen zelzele mıntakalarına sevkolunmuştur.

Harp Akademisi namına 2122 lira, Amerikan Kolleji namına 731 lira, İstanbul kız lisesi namına da 230 lira ve 580 parça eşya kızılaya yatırılmıştır.

Tahir Celâloğlu müessesesi de 19 sandıkta 500 kilo Karyan ıhlamuru teberru eylemiştir.

Diğer taraftan haber aldığımıza göre vali ve belediye reisi Lûtfi Kırdar konservatuvarın bu sene vereceği bütün konserlerin hasılatının felâketzedelere tahsisine karar vermiştir. Konserlerin birincisi bayramdan sonra verilecektir.

Burla Biraderlerin şikâyeti

Burla Biraderler valiye bir mektup yazarak felâketzedeler için 5000 lira verdikleri halde bir gazetede kendilerinin 400 lira vermiş gösterildikleri ve bir karikatürle tehzil edildiklerinden şikâyette bulunmuşlardır.

GÜNÜN AKİSLERİ

Muharrirlikten tiksindiren vakalar

Yazan: *Hikmet Mün...*

DÜN gece saat on bir sularında bir lokantanın önünü kalabalık sarmıştı. Ara... ya sokuldum. Beyaz sakal... muntazam kesilmiş, kırmızı yüzlü, iyi giyinmiş ve iskarpinleri gıcır gıcır yeni bir adamı, bir kaç kişinin karga... luraba ederek bir sandalye... iliştirmeğe çalıştıklarını gördüm.

Adam düşmüş ve şakağından hafif bir kan sızıyordu. "Sarhoş" dediler.

Her kafadan bir türlü ... çıkıyordu:

— Bu kadar içilir mi?

— Herif yaşına bakmıyor, hâlâ kafayı çekiyor.

— Kimbilir ne derdi vardı...

— Alkolik...

— Aman Allah göstermesin. En korktuğum şey işte budur. sokakta düşüp kepaze olmak...

— O farkında mı bakalım...

— Bir doktora benziyor.

— Yok canım; bir âlim...

— Komisyoncu mu nedir?

— Ecnebi galiba. Baksana sakalı ne biçim kesilmiş!

Ve lokanta sahibi, sarhoş bir ihtiyarı göze görünmiyecek bir yere almak, kalabalığı dağıtmak, dükkânını bir mesele haline getirmekten kurtarmak gayretile, üç aşağı beş yukarı telâşla koşuyor, tavsiyelerde bulunuyordu.

Bu arada soluk yüzlü bir gencin, bir arkadaşını kolundan çekerek, arkası üstü bir... serilmiş ihtiyara doğru, bo... nunu uzattığını gördüm... Ba... tı. Ağzının bir köşesile mü... tehzi ve muzaffer güldü. Son... ra arkadaşına:

— Bir hikâyemizde adı g... çebilir, dedi. Güzel bir mevzu...

Ne yalan söyliyeyim; bu sö... zü işittiğim zaman muharrir... likten tiksindim. Bir hikâye... yazmak için bir ıztırap bekle... mek, bir felâket veya kaza... fırsat bilmek kadar adi ne o... labilirdi!

İnsan, böyle bir tesadüfü... hayatın bir cilvesini tesbit ve... ya nakletmek ilcasını duysa bile, maksadını böyle bazir... gânca açığa vurmamalıdır.

Kırmızı yüzü ve müheyk... vücudile, az sonra hemen ay... ğa kalkıverecekmiş kadar ... nerjik ve zavallılıktan uzak... duran o ihtiyarı, benzi solu... hikâye bazirgânından çok d... ha az şayanı merhamet bul... dum. Kapana düşmüş bi... yatan kudretli bir av hayvanı... tepesinde, fırsat kollıyarak... neş'eyle vızıldayan bir sine...

* * *

Bekârların hulyası:

DÜNKÜ "Son Posta" yazıyordu: Dünya memleketlerinde kadın ve erkek nisbetlerinin bir istatistiğini yapmışlar... Daha ziyade bekârlara hitap edecek bir cedvel:

En fazla kadına malik olan memleketÇinmiş. 1139 kadına karşı 1000 erkegi varmış.

Bunu işiden bekâr: "Aman Çine gideyim, der. Elbette orada gözlüler arasında gü... zel, körpe bir şey buluruz..." O...

Sonra İngiltere geliyor. O... rada, 1000 erkeğe karşı 1088 kadın... "Haydi, diyorsunuz, İngiltereye gidelim!". Fakat Fransa, daha yakın. Orada da 1000 erkege mukabil 1071 kadın varmış.

Almanyada erkeklerin sayısı şimdi bile kadınlardan az: 1000 erkeğe karşı 1058 kadın bulunuyor.

Lâkin o kadar uzaklara gitmege ne hacet! Kendi memleketimize ba... Kendi memleketimizde de 1000 erkeğe 1036 kadın düşüyormuş. Allah ka... eksikliğini göstermesin; ka... dın bolluğu burada da var... tek bir, evlenecek olalım!

* * *

Aydınlık sinema:

JAPON âlimlerinden biri, aydınlıkta seyredilecek bir sinema icat etmiş...

İşte âşıkların hiç rağbet etmiyeceği bir eğlence!

GÜNÜN HÂDİSELERİ

Ren geyikleri, buzdan kulübeleri, altı ay süren gecelerile

Lâponya nasıl bir memlekettir?

Günün hâdiseleri, dünyanın bütün milletlerini Lâponya ile alâkadar etmeğe başlamıştı: bütün gözler harita üzerine eğilmiş, herkes Lâponyayı anlamağa çalışıyor. Binaenaleyh bu alâkadan istifade ederek Ren geyikleri, buzdan kulübeleri, altı ay süren geceleri ile tanınan bu memleket hakkında biraz izahat vermeği faydalı bulduk.

Lâponya, buzlu şimal denizinden Botni körfezine kadar devam eden ve Sovyet Rusya ile İsveç hudutları arasında bulunup Finlandiyaya ait olan toprak parçasının ismidir. Helsinki hükûmeti bu mıntakayı harp başlangıcına kadar bir vilâyet halinde idare etmekte idi. Vilâyet merkezi Rovaniemi şehridir.

Lâponya denilince çoğumuz yalnız Lâponların, Ren geyiklerinin, beyaz avıların yasadığı bir kutup parçası tahayyül ederiz. Birisi bize bu mıntakada yüksek bir medeniyet bulunduğunu söylerse şaşırıp kalırız. Halbuki bu bir hakikattir.

Lâponyanın merkezi olan Rovaniemi kutup dairesi denilen buzlar ikliminin 6 kilometre cenubunda 13,690 nüfuslu bir şehirdir. Burası şirin bir kasabadır. Bütün istirahat vasıtalarını ihtiva eden ahşap evleri Kemi ve Unaski ırmaklarına hâkim bir tepeciğin yamaçları üzerinde sıralanmıştır. Şehir evlerinde elektrik, radyo eksik değildir. Ekserisi kaloriferle ısıtılır ve banyo salonlarını havidir. Halbuki bugün 13,000 nüfuslu Fransız kasabalarının hemen hepsinde bu çeşit medenî vasıtalar yoktur.

Lâponya vilâyeti 14 kazayı ihtiva eder. Bu kazaların merkezleri nüfusu 1000 ile 9000 arasında değişen çok şirin kasabacıklardır. Bütün bu kasabalar vilâyet merkezine telefonla bağlıdır.

Lâponya 100,000 kilometre murabbaı büyüklüğünde bir memlekettir. Bu vilâyetin 45 bini bulan nüfusundan ancak 2,500 ü Lâpondur. Kilometre murabbaı başına 0,5 nüfus isabet eder. Burası kilometre başına 110 nüfus isabet eden Belçika ile mukayese edildiği vakit göze bomboş bir diyar gibi görünür.

Fakat buraları tamamile yaşanmıyan bir muhit zannetmek hatalı olur. Lâponyada Rusyada olduğu gibi buz çölleri yoktur; mükemmel yollarla biribirine bağlanmış nüfusu az çok mütekâsif mamureler vardır. Bu yolların kenarlarında çiftliklere bile rastgelinir. Fakat burada çiftlik sahipleri ekin ekmezler, orman yetiştirir ve kereste satarlar. Lâponyanın cenup taraflarında kerestecilik asrî bir sanat halini almış, mükemel kereste fabrikaları kurulmuştur.

68 inci arz derecesine çıkıncaya kadar bütün Lâponyada insan faaliyeti göze çarpar. Bu noktadan itibaren arazi boşalır. Yalnız bu boş topraklarda bile buz denizine kadar giden 100 kilometrelik muntazam bir yol vardır. Finlandiyanın mütebessim manzarasını görmek üzere yazın seyyahlar bu güzel yola akın ederlerdi.

Bu yolun nihayet noktalarına doğru tekrar meskûn yerlere rast gelinir. Senenin vasatî hararet derecesi — 14 olan bu toprak parçasında Golfştrim su cereyanile ısınan Petsamo gibi mütekâmil bir liman vardır.

Vasıtasızlık itibarile medenî merkezlere çok uzak sayılabilecek bu mıntakanın asayişi sulh zamanlarında çok mükemmeldi, buzlu yollarda yaz ve kış otomobilli polisler dolaşırdı. Telgraf ve telefon şehirleri ve kasabaları biribirine çok yaklaştırmıştır.

Bu küçük kasabalardaki dükkânlarda hatırınıza her gelen şey bulunur, fotoğraf makineniz için film alabilirsiniz. Otomobilinizi tamir etirmek ve hangi fabrikanın olursa yedek aksamını bulmak daima kabildir. Smokininizi, balo iskarpininizi teredütsüz terziye kunduracıya ısmarlayınız. Diktikleri elbise, yaptıkları kundura Avrupanın herhangi bir şehrinde yaptıracağınızdan daha kaba ve daha kuruslu olamazlar. Gece Rovaniami'deki otelinizden telefon ederek içerisi ısıtılmış bir otomobil ısmarlamak ve bununla güzel kutup yolu üzerinde buzlu mehtabı seyrede ede yol alarak kutup denizi sahilinde Petsamodaki turing klübe gitmek Nisten Montekarloya gitmekten daha zor değildir.

Yalnız bütün bunlar Lâponyanın mahallî manzarasını kaybettirmemiştir. Binaenaleyh Lâponyaya meselâ Ren geyiği görmek üzere gelen Avrupalı seyyahın arzusu da tahakkuk eder. Bugün bütün Lâponyada serbest olarak dolaşan 200,000 geyik vardır. Bu hayvanlar kulaklarında mensup oldukları çiftliğin işaretini taşırlar.

Burada son bir noktayı da işaret edelim: Lâponya yazın ve kışın ışıklarının Büyüsü, göllerinin ve ormanlarının esrarlı vahkşeti, kutbun altı aylık geceleri alevleyen şimal kıyıları nın sihirli manzarası ile Lâponya bir harika memlekettir. Buraya bir defa uğrayan, eğer biraz şair ruhlu bir adamsa bu seyahatinin hatırasını ömrünün son anına kadar unutmıyacaktır.

Almanyada Sovyetlerin Finlere galebesi arzu ediliyor

Stokholm, 8 (A.A.) — Svenka Dagbladet gazetesinin Berlin muhabiri Molotofun Ribbentropla görüşmek üzere Berline gelmesi hiç muhtemel olmadığını fakat onun yerine Potemkinin gönderilmesi imkân dahilinde bulunduğunu yazıyor.

Aynı muhabir Alman matbuatında intişar eden ve İskandinav memleketlerine ağır ihtarları muhtevi olan makaleler etrafında mütalâa yürüterek Almanyanın, halk tarafından Finlândiya davasına karşı gösterilen sempatiye rağmen Rusların Finlândiyaya galebe çalması arzusunu beslediğini kaydetmektedir. Şimaldeki harp Sovyetler Birliğinin esasen çok bozuk olan nakliyat işlerinin intizamını büsbütün ihlâl etmiş olduğu için Sovyetlerin Almanlara sattıkları malların nakliyesi bu yüzden hissedilecek derecede mutazarrır olacaktır.

Garp cephesinde faaliyet yok!

Paris, 8 (A.A.) — Havas Ajansı askerî vaziyet hakkında şu malûmatı veriyor:

Havanın fenalığı dolayısile kara ve hava faaliyetleri olmamıştır. Tayyare harekâtı bir Alman tayyaresini Fransanın şark mıntakası üzerinde uçmasından ibaret kalmıştır.

Küçük Vosgesler garbindeki ağaçlıklı mıntakada iki Alman keşif kolu Fransız ileri mevzileri yakınına kadar sokulmuşlar ve kolaylıkla püskürtülmüşlerdir.

Umumî sevkulceyş vaziyeti bakımından, Konstans gölünden Şimal Denizine kadar yayılan Alman mevzilerinde hiç bir değişiklik kaydedilmemiştir.

İyi haber alan Fransız askerî mahfillerinde söylendiğine göre, hudutlar boyunca dizilmiş olan Alman kıtaları teknik bakımından çok kısa bir zaamn zarfında harekete geçebileceklerdir.

Kahire Üniversitesinde

Kahire, 8 (A.A.) — Egyptien gazetesi, Kahire üniversitesinde bir Türkçe kürsüsünün tesis edildiğini yazıyor. Keza bir müddettenberi üniversitede iranca da tedris edilmektedir.

Aylardanberi ilk defa mazot geldi

Uzun zamandanberi dün ilk defa olarak memleketimize mühim miktarda mazot gelmiştir.

İtalyan bandıralı Agonya vapuriyle gelen bu mazotların miktarı 7,5 milyon kilodur.

Jdanov STALİNİN gözünden düşmüş

Stokholm, 8 (A.A.) — Stalinin itimadını kazanmış olan ve Rusya prensi lâkabı ile anılan Jdanovun gözden düşmesi keyfiyetinin Moskovada teeyyüd ettiğini Stokholmda çıkan Tidningen isimli İsveç gazetesi yazmaktadır. Filhakika Jdanov halk komiserleri meclisine iştirak etmemiştir. Mezkûr gazete, Sovyet makamatının Finlândiyada muzaffeiyet kazanılacağını 21 kânunuevvel tarihinden evvel çok güvendikleri ve zafer şenliklerini hazırlamak üzere komiteler teşkil edildiğini ilâve eylemektedir.

Yeni Polonya devleti kurulacak

Amsterdam, 8 (A.A.) — Almanyaya tâbi bir Polonya devleti ihdası Berlinde yeniden mevzubahs olmaktadır. Holanda Nieuvs Van Dendag gazetesinin Berlinden haber aldığına göre, Alman hükûmeti Bohemya ve Moravyaya benzer bir nevi himaye idaresi tesisine çalışmaktadır.

Ayrıca haber verildiğine göre, Almanya Rusya ile olan ticarî mübadelelerini artırmak için elinden geleni yapmıya çalışmaktadır.

Bu maksatla Polonyadan geçerek Sovyetler Birliğine Romanya ve Slovakyaya gitmek üzere alelâcele demiryolları inşa edilmektedir.

Rıhtım hamalları

16 bin lira tutan hisselerinin verilmesini istiyorlar

Rıhtım hamalları yeniden limanlar işletmesi umum müdürlüğüne müracaat etmişler, senelerdenberi biriken 16 bin lira kadar araba parası hisselerinin bir an evvel verilmesini istemişlerdir.

Hamallar işsiz olduklarını ve bilhassa kış mevsimi dolayısiyle fena vaziyette kaldıklarını söylemişlerdir.

Liman işletmesi vaziyeti ikinci defa olarak vekâlete yazmıştır. Vekâletten emir gelir gelmez bankada bulunan paralar hamallara dağıtılacaktır.

Kısaca:

Felâketzede çocukları barındıracak boş yerlerimiz nerededir?

Zelzele mıntakasından getirilen yavruları otellere yerleştirdiklerini işitiyoruz. Halbuki mekteplerin yaz mevsiminde kamp olarak kullandıkları tesisat bütün kış mevsimi için boş durmaktadır. Bunların her biri bir çok yavru alacak kadar elverişli ve döşelidir. Misal olarak Kızıltoprakta 49 uncu ilk mektep dahilindeki 120 kişilik kamp kısmını gösterebiliriz. Yatağı, yorganı her türlü levazımı hazır olan bu yerlerden, şöyle bir zamanda muvakkaten olsun istifade etmeli değil miyiz? Alâkadarların bu mevzuu tetkik etlerini dileriz.

Kitaplar arasında:

"Çerçeve"

Yazan: *Suat Derviş*

Dostum, şair Necip Fazıl Kısakürek, gazetelerdeki gündelik fıkralarını bir araya toplıyarak "Çerçeve" (1) ismiyle bir kitap halinde neşretmiş. İçindeki fıkraları günü gününe okumuş olmama rağmen hepsini bir arada tetkik fırsatını elde ettiğim ve muharrir hakkındaki fikirlerimin daha açık bir katiyetle şekillenmesi imkânını bulduğum için bu, beni çok sevindirdi. Büyük bir haz ve tecessüsle yeniden o fıkraları okudum.

Temas ettiği her mevzuda şair ve kaleminin kendisine verdiği salâhiyetle iddialarını çerçeveleyerek şahsiyetini tebarüz ve harcanıp gitmekten endişe ettiği "gündelik fıkra tabutunda" da fikrî hayatını idame ettirebilmiştir. Muharririn fikirlerini tahlile maalesef yazımın hacmi müsait değildir. Onun için tenkidimi umumî hat ve istikametlerde yürütmek istiyorum.

Hem maddî, hem manevî sahada tatmin edilememiş bir insanın her adım başında ve her vesile ile kendini açığa vuran bitmez, tükenmez şikâyetlerine, şair Necip Fazılda da rastlayoruz. Kendi tabiriyle "beyin satıcısı" Necip Fazıl, bir öküz beyni satışı kadar para ve şereften mahrum olduğunu iddia ediyor. (Sayfa 113). Hattâ hakikî ve geniş şöhrete ermek için Pazarola Hasan Bey tipine bürünmekten medet umuyor (Sayfa 128) ve nihayet "gururunun ifadesini hiç bir geçit resminde bulamıyan ... kayası san'atkâr" sadaka dilinden de olsa çok sevildiğini duymak ihtiyacını da samimiyetle açığa vurmaktan çekinmiyor. (Sayfa 136). Maziye uzun ... bir dostlukla hakikaten ... hürmet ve sevgi ile bağlı olduğum Necip Fazılın beni ... affından mahrum etmiyeceğine emniyetle şunu da söz arasında söyliyeyim ki, bence Necip Fazılın şikâyetleri sadece hak ettiğini bulamamış bir san'atkârın küskünlüğünü değil, daha ... uman ve isteyen bir ... çizgilerini taşımaktadır. (Sayfa 42, 132, 152 ve ilâh...) Necip Fazıl ıstırabının "içindeki dünya arasındaki tezattan doğduğunu" (Sayfa 32) söylemekle bir dereceye kadar yakın düştü ... hakikati zannımca tamamen aşağı getirmektedir.

Ben bu yazımla san'atkârın ıstırabının, manen ve maddeten tatmin edilemeyişinin sübjektif sebeplerini kısaca tahlile gayret edeceğim:

Tefekkür ve tecessüs içtimaî ... yetiştirip büyüttüğü hâdiselere tecessüslerimiz haricî âlemin umumî kompleksinin bir parçası olduğu halde Necip Fazıl, hâdiseleri tartmak için beynindeki yataklarına oturtmağa çalışıyor (Sayfa 5) ve hâdiselere objektif şartlara aykırı bir istikamet vermeğe, onları kendi isteğine uydurmağa boş yere çalışıyor: "Mademki düşünüyorum öyleyse varım" hikmetine inanan şair, "mademki istiyorum ve düşünüyorum öyleyse sevilmeğe ve meşhur olmağa hakkım vardır, zehabına düşüyor.

Halk tarafından sevilmek, halkın malı olmak bir sanatkâr için ancak halkın hayatına her bakımdan bağlı olduğu, yani onun tekâmülünün daimî bir hareket halinde olan seyrine karıştığı, halk hayatının an'anelerinde mevcut yaratıcı ve yaşayan kuvvetleri daha yükseklere inkişaf ettirdiği, halkın ıstıraplarının, sevinçlerinin ve inkılâplarının tradisyonlarını benimsediği zaman mümkün olabilir. Kısaca sanatkâr bizzat halkın çocuğu, halkın inkişafının organik bir mahsulü olduğu zaman; sanatın en yüksek zervesinden dahi konuşsa; sesine bir akis bulabilir. Geniş halk kütleleri tarafından okunur ve sevilir, halk ancak bu şartları temin edebilen hakikî realist bir sanatkârın eserinde kendi hayatını ve varlığını sezebilir. Kendini sanatkâra bağlayan yollar ve kapılar bulabilir.

Halbuki sistemli taarruz ve devamlı aksiyon taraftarı olduğunu söylediği halde, dostum Necip Fazıl, yurdumuzdaki inkişafın seyrini hızlandırmaktan vazgeçtim, ona tempo tutmaktan bile âcizdir, hattâ onu gözden kaybedecek kadar ondan uzak kalıyor ve; "Zamanın yurdumuzda taaffüne terkedildiği..." endişesine dahi düşüyor. (Sayfa 9). "Bütün ihtilâl ve inkılâplar bu "bir kisi"

(Devamı 6 ıncıda)

Bir, iki nokta:

Dolmabahçe stadyumu

Dünkü gazetelerde şöyle bir havadis vardı:

"Dolmabahçe stadyumuna ait proje tasdik edilmiştir. Bu projeye göre stad 28 bin kişi alacaktır. Ankara stadyumundan yüzde 50 büyüktür. 75 metre genişliğindeki futbol sahası 105×70 eb'adındadır. 400 metrelik koşu pisti bulunacaktır. Bütün hafif atletik oyunlar için tesisat ve teşkilât vardır. Birinci ve ikinci tribünler kapalıdır. Bu tribünlerin altında 12×20 büyüklüğünde jimnastik salonları, bunlara ait biribirinden ayrı duş ve soyunma yerleri bulunacaktır."

Mükemmel!.. Cinlerin cirid oynıyacağı bir saha yapılıyor demek!...

Lüksemburg Dükalığından gelen telgraf

Ankara, 8 (A.A.) — Büyük Millet Meclisinin bugün Refet Canıtezin riyasetinde yaptığı toplantıda müzakereye başlanırken Lüksemburg büyük dükalığı mebusan meclisi reisliği tarafından gönderilen aşağıdaki telgraf alkışlar arasında okunmuştur.

Ankara Büyük Millet Meclisi Reisliğine,

Anadoludaki büyük musibet dolayısile memleketiniz üzerine çöken mateme Lüksemburg parlâmentosu bütün kalbile iştirak ederek Türk milleti ile felâketzede halka derin hissiyatını ve samimî teessürlerini izhar eyler.

Meclis bu telgrafa riyaset divanı tarafından cevap verilme bahsini tasvip ederek ruznamedeki maddelerin müzakeresine geçmiştir.

Almanyada idamlar çoğaldı

Bern, 8 (A.A.) — Gazette de Frankfort Almanyada şimdi her gün tatbik edilmekte olan idam cezaları için hususî bir sütun açmıştır. Bu gazete, bu sabah şarkî Prusyada bir çiftlikte efendisinin ahırını yaktığı için mahkûm edilen bir hizmetçi kadının idam edildiğini yazmaktadır. Bu ayın 5 inci ve 6 ıncı günleri biri vatanî hiyanet diğerleri adî cürümlerden dolayı 9 kişi idam edilmiştir.

Görüp düşündükçe

Bir cevap

Azizim Peyami Safa,

Pazar günkü "Cumhuriyet" de benim için yazdığınızı hayret ve teessürle gördüm. Babanızdan bahseden bir makalemde, rahmetlinin sandığım bir beytini de zikretmiştim. Meğer bu beyit, babanızın değilmiş de, amcanızınmış. Edebiyat ve maarif namına tashih etmişsiniz. Teşekkür ederim.

Kültürlü insanlar arasında, iş burada kalır. Fakat siz, bunu ilmî bir fâcia şekline sokmak istemişsiniz. Amcanızın bir "beyt" ini babanıza atfetmek, nihayet bir hafıza yanılmasıdır. Çünkü bu mısralarda zamanı, muh ti çerçeveleyen, ilmî teşhislere vesika teşkil eden lisanî, bedi. bir hususiyet yoktur. Bunu bir ilim felâketi haline sokmak, asıl ağlanacak bir fâcia olmaz mı?

Siz, uzak, yakın hiç bir münasebet yokken, tuttunuz bir hafıza dalgınlığını, maarife, kitaba, muallime saldırma için fırsat bildiniz. Amcanıza ait beytin babanıza atfını ilmî bir cinayet gibi ortaya attınız. Sizin nazarınızda ilim bu demek olacak, ki

"Bir yara açılmış gibi leylin cesedinde"
"Kan fışkırıyor semti semavata füruzan"

beytini :

"Bin yara açılmış gibi İlmin cesedinde
Kan fışkırıyor semti semavata füruzan"

şekline koymuşsunuz.

Bu tadil karşısında, emin olunuz gerçek bir acı duydum. Ama kendim için değil, sizin için.

Maarife, kitaba, muallime ders vermek cüretinizden ötürü artık şaşmıyorum. Çünkü siz, ilmi "cesed" halinde görmekten de çekinmiyorsunuz. Dikkat edin azizim, bu ilim leşile, kafaların tabuttan farkı kalmıyacak. Yoksa bu cesed, sizin öldürdüğünüz ilmin cenazesi mi? Allah beni işte bu türlü yanlışlardan korusun.. Dahası var, siz, bununla da kalmıyor, "cesed" den göklere kanlar da fışkırtıyorsunuz. Cesed ve fışkıran kan... Nasıl birleşir bunlar canım?... Mugalâtaya, kaçamağa yer kalmasın diye, hemen söyliyeyim, ki biz Türkler, "cesed" i cenaze yerinde kullanırız. "Cesedi morga kaldırılmıştır...", "Şişli tuğla harmanlarında bir cesed bulunmuştur..." gibi. Emin olun ne ilim ölür, ne de ölüden kan fışkırır. Fakat ben, bunu da cehlinize değil, dikkatsizliğinize veriyorum. Yalnız ilminize, irfanınıza biraz da ahlâkınıza yaraştıramadığım şey, şu "hücum" a vesile saydığınız bahanedir. Hem kalbinizde bana karşı şükran borcu duyduğunuzu söylüyor, hem bu şükran hissini, fırsat gözetleyen bir bıçak gibi kullanıyorsunuz. Umarım, ki bu satırları okuduktan sonra, düştüğünüz çukurun derinliğini görür ve "Server Bedi" in tecavüzünden dolayı ilim namına af dilemek büyüklüğünü gösterirsiniz.

Hakkı Süha GEZGİN

Holandadan kaçırılan İngilizler

Almanyada karışıklık çıkarmakla itham ediliyor

Münihte Hitlerin nutuk söylediği bir birahanede vukubulan infilâk dolayısiyle Almanların iki İngilizi tevkif ettikleri malûmdur. Almanlar suikastı bu iki İngilizin tertip ettikleri iddiasında idiler. Paris - Suar gazetesine Amsterdamdan bildirildiğine göre Alman makamları iki İngilizin suikastla hiç bir alâkaları olmadığını teslim etmişlerdir.

Şimdi bu iki İngiliz hakkında ileri sürülen itham şudur.

Almanyanın muhalif mahfilleriyle beraber olarak Almanyada karışıklıklar çıkarmağa ve sabotaj yapmağa teşebbüs...

Malûm olduğu üzere bu iki İngiliz Holandadan esrarengiz bir şekilde kaçırılmışlardı.

———o———

Alman çocuklarına neler okutuluyor?

İngilizce Deyli Skeç gazetesi Alman çocuklarına yeni bir tarih kitabı verildiğini yazmaktadır. Gazete bu kitaptan bazı sual ve cevapları şöyle hülâsa ediyor:

Sual: Bugünkü Avrupada en fena adam, sizi şekerleme yemekten mahrum eden ve geceleri sokakların karanlıkta bırakılmasına sebep olan kimdir?

Cevap: Çemberlayn.

Sual: Çemberlayn Almanyaya neden taarruz etti ve bizi istemediğimiz bu harbe niçin sürükledi?

Cevap: Çünkü zengin memleketimizi kıskanıyor ve Führerimizden korkuyor.

———o———

Hitler boğazından muztarip

İngilizce Deyli Meyl gazetesine Amsterdamdan bildirildiğine göre Hitler rahatsızdır. Bazıları Nazi liderinin boğaz kanserinden muztarip olduğunu, bazıları da rahatsızlığın hafif ve ehemmiyetsiz olduğunu söylüyorlar.

İşin iç yüzünü bilenler pek azdır. Bununla beraber Hitlerin maiyetine Berlinde bir kliniğin kanser mütehassısı genç doktorunun memur olduğu bilinmektedir. İsmi Kral Brandt olan bu doktor Hitlere seyahatlerinde de refakat etmektedir. Hitler sık sık şu cümleyi tekrar ediyor:

— Benim artık yaşıyacak ancak on senem kaldı!"

ELLERİN DİLİ

— 32 —

XI İNCİ KISIM

Esrarlı haç, Süleyman halkası

Seyahatler — Yolculuklar ve kazalar...

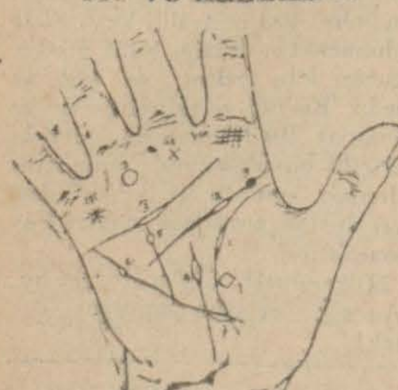

Eğer seyahat hattı bir mustatille nihayet buluyorsa mevzuun seyahatleri sırasında bir çok tehlikelerle karşılaşacağına fakat bu tehlikelerin hepsinden kazasız, belâsız çıkacağına hükmetmek lâzımdır. Çünkü malûm olduğu üzere mustatil koruyucu bir işarettir.

Eğer bu hat (seyahat hattı) bir adacıkla nihayet buluyorsa bu takdirde seyahatin tam manasile muvaffakıyetsizlikle nihayet bulacağına kanaat getirmelidir. (Resim 21, numara 5).

Hayat hattından ayrılan seyahat hattı Ay tepeciğini kateder veyahut bu tepeciğe fazlasile yaklaşırsa hattın işaret ettiği seyahat sırasında mevzuun hayatının tehlikeye girebileceğine hükmetmek lâzımdır. Ancak bu hattın nihayetinde çatallanması veyahut bir yuvarlakla nihayet bulması lâzımdır.

Şu tarihlerde doğan insanlar için şu üzerindeki seyahatler daima tehlike teşkil ederler:

1) 21 haziran ile 21 temmuz arası.

2) 21 teşrinievvel ile 21 teşrinisani arası.

3) 21 şubatla 21 mart arası.

Aşağıdaki tarihler arasında dünyaya gelmiş kimseler için demiryoluyla yapılan seyahatlerde başlarına kaza gelmesi muhtemeldir. Bu tarihler arasında doğanlar kara yolu ve demiryolu ile yaptıkları seyahatlerde kazalara maruz kalabilirler:

1) 21 nisanla 21 mayıs arası.

2) 21 ağustosla 21 eylûl arası.

3) 21 kânunuevvelle 21 kânunusani arası.

Aşağıdaki tarihler arasında dünyaya gelmiş kimseler yapacakları seyahatler sırasında fırtına, yıldırım, sel gibi felâket ve kazalara maruz kalabilirler:

1) 21 mayısla 21 haziran arası.

2) 21 eylûlle 21 teşrinievvel arası.

3) 21 kânusani ile 21 şubat arası.

KAZALAR

Kazalar umumiyet itibarile Zühal tepeciğinden doğup hayat hattı üzerine inen çizgilerle belli olurlar. (Resim 21 numara 6). Eğer bu hatlar aynı zamanda kafa hattına dokunurlarsa bu takdirde başın da kaza tehlikesine maruz kalması muhtemeldir. (Resim 21, numara 7).

Aşağıya doğru inen hatlar yukarıda kalın iken aşağıya indikçe incelmekte olanlardır.

Adacık - Daire - Nokta - Kafes

El üzerinde (ve bilhassa hatlar üzerinde) görülecek adacıklar hiç bir zaman iyi bir işaret değildirler. Bu adacıklar hangi hattın veya tepeciğin üzerinde bulunurlarsa o tepeciğin veya hattın vaitlerini sıfıra indirirler.

Adacık, hayat hattı üzerinde bulunursa, zafiyet veya hastalığa delâlet eder. (Resim 22 numara 1).

Kafa çizgisi üzerinde bulunması, beynin zayıf olduğuna veya aklî hastalıklara işaret eder. (Resim 22, numara 2).

Kalp çizgisi üzerinde bulunan bir adacık, kalbin zayıf olduğunu meydana koyar. Bilhassa bu adacık Güneş tepeciği üzerine tesadüf ediyorsa bu hususta daha katî bir hüküm vermek mümkündür. (Resim 22, numara 3).

Adacık mukadderat çizgisi bulunursa bu da mevzuun büyük maddî kayıplara uğrayacağını ve vaziyetin sarsılacağını gösterir. (Resim 22, numara 4).

(Daha var)

SPOR

Sipahi ocağında gece müsabakaları

———o———

Müsabakaların ikincisi çok zevkli ve verimli oldu

İstanbuldaki binicilik çalışmaları ve müsabakaları şimdiye kadar daima açık manejde yapılırdı. Halbuki bütün sporlar gibi biniciliğin de terakki edebilmesi için sık sık müsabakalara lüzum olduğunu göz önünde tutan Sipahi Ocağı kapalı manejde müsabakalar tertibini düşünmüştür. Ayda bir yapılması kararlaştırılan bu müsabakaların ikincisi cumartesi akşamı ocağın kapalı manejinde icra edildi. Geçen ayın ilk cumartesi akşamı vapılan müsabakalar bir nevi tecrübe mahiyetinde idi, gece elektrik ziyaları altında pek hoş geçen bu müsabakaların muvaffakıyetli neticeleri, her av tekrarı için cesaret ve ümit vermiştir. Cumartesi akşamı yapılan ikinci müsabakalar Sipahi Ocağının bunda nekadar haklı olduğunu gösterdi... Bu müsabakaların bir hususiyeti de ocak binicilerine mahsus olması ve bi biniciliğin en esaslı bir kısmının da yapılmasıdır. Ayrıca küçük çocuklara mahsus binişlerin ayrılması hem zevk ve neşe vermekte, hem de istikbal için bir çok şeyler vaadetmektedir.

İlk biniş şimdiye kadar resmî müsabakalara mahsus atlayıştı. Bu parkur acemi atlar için bir hayli mühimdi. Bilhassa parkur izinde cok güç kıvrımlar vardı. Henüz ilk müsabakalarını yapan iki genç hayvan binicilerinin bütün gayretlerine rağmen derece alamadılar. Fakat bu hal ne binicileri ne de genç hayvanları yıldırmadı, nitekim ikinci atlayış müsabakasına da giren aynı atlarla aynı biniciler güzel bir parkur çıkarmaya muvaffak oldular. Bu ikinci atlayış müsabakasına şimdiye kadar sivillere mahsus müsabakalarda görmeye alışmadığımız kalabalık bir binici kafilesi iştirak etmişti: 9 binici müsabakalara girmekte idi. Bunlardan 7 si ocağın atları ile iştirak ediyordu. Sipahi Ocağının böyle 7 biniciye atlayabilen hayvan verebilmesi bir muvaffakıyettir. Bu müsabakayı iki binici hatasız bitirdi. Bay Kan ocağın Filiz ismindeki atı ile birinci, Bay Koen ocağın Doğan ismindeki atı ile ikinci oldular. Atını büyük bir maharetle sevkeden Bayan Şmit üçüncü oldu. Bundan sonraki biniş çocuklara mahsustu, ufak dresaj hareketlerini büyük bir dikkatle vapan biniciler henüz 9 yaşında idiler. Kendi atı Murat ile Atıf Aksel birinci, Sipahi Ocağının Sarden ismindeki atı ile Georg ikinci oldular, atla üstünde kaybolan bu küçükler binicilik bilgileri sayesinde koca hayvanlara istedikleri hareketleri ne güzel yaptırıyorlardı. Dördüncü ve son müsabaka ocak talebelerine mahsus draj binişi idi. Buraya tam 12 binici iştirak etti. Dresaj gibi hayvan terbiyesine ait zahmetli bir müsabakaya 12 talebesini sokmaya muvaffak olan ocak takdire lâyıktır.

Bu müsabakada kendi atı Taylan ile çok güzel bir biniş gösteren Bayan Kuinke birinci, Bay Rasin Birsel kendi atı Kreatura ile ikinci ve Bay Hayri Bener Sipahi Ocağının Zafer ismindeki atı ile üçüncü oldular. Birinci olan olan Tavlanın tam dizginde gidişi ve birincisi ile antantı çok mükemeldi. İkinci gelen Bay Rasin Birsel üzerinde durmak icap eder: Henüz pek genç olan bu binici memleketimizin en tanınmış atçı ailelerinden birine mensuptur. İzmirli Evliyazade Refik Beyin torunudur. Rasin kendi atı Kreatura ile bu parlak ikinciliği kazanmakla beraber aynı atla aynı akşam atlayış müsabakalarına da iştirk etti, böyle hem atlayışa ve hem de dresaja aynı günde girmenin binici ve at için ne kadar zor ve mühim olduğunu bütün biniciler pek iyi takdir ederler. Üçüncü olan Bay Hayri Bener de aynı suretle atlavışlara da girerek muvaffakıyetli netice almıştır. Ocağın fahrî binicilik hocası tanınmış binicimiz Bayan Melâhat Akselin enerjik nezareti altında çalışan ve müsabakalarda ivi neticeler alan bütün binicileri tebrike lâyık görür ve adetlerinin her gün biraz daha artmasını dileriz.

———o———

Mektep voleybol maçları

Kız Mektepleri Voleybol lik heyetinden:

10—1—1940 çarşamba günü yapılacak voleybol maçları:

Saha komiseri Yaşar Esfendiyaroğlu, Boğaziçi lisesi — Kız muallim M. saat 15, hakem N. Moran, İst. Kız lisesi — İstiklâl lisesi saat 15,30, hakem N. Moran, Çamlıca lisesi — Şişli Terakki lisesi saat 16, hakem N. Moran.

RADYO

9 - 1 - 940 Salı

12,30 Program ve memleket saat ayarı, 12,35 Ajans ve meteoroloji haberleri, 12,50 Türk müziği; Çalanlar: Cevdet Kozan, Reşat Erere, Ruşen Kam, İzzettin Ökte. 1 — Okuyan: Semahat Özdenses, Necmi Rıza Ahıskan. 13,30 _ 14 Müzik: Karışık hafif müzik (Pl.), 18 Program. ve memleekt saat ayarı, 18,5 Müzik: Caz _ band (Pl.), 18,40 Konuşma: (Ziraat saati), 18,55 Serbest saat, 19,10 memleket saat ayarı ajans ve meteoroloji haberleri, 19,30 Türk müziği: Klâsik program. Ankara radyosu küme ses ve saz heyeti, idare eden: Mesut Cemil, 20,15 Konuşma (İktısat saati), 20,30 Türk müziği: Karışık program, Opera gecesi. Solist: Semiha Cenap Berksoy (Soprano Dramatik). Orkestra: Radyo Orkestrası. Şef: Hasan Ferit Alnar. 22,15 Memleket saat ayarı, ajans haberleri, ziraat, esham, tahvilât, kambiyo, nukut borsası (fiyat), 22,35 Müzik: Opera aryaları (Pl.), 23,25 _ 23,30 Yarınki program ve kapanış.

———o———

Sinema ve tiyatrolar

BEYOĞLU

İPEK: Şerlok Holmes (Bakster Viller'in köpeği (Türkçe).
MELEK: Zorla güzellik olmaz.
SARAY: Turak.
SÜMER: Üç kızlar büyüdüler.
TAKSİM: Taş parçası (Türk filmi)
LALE: Yıkılan mabet
YILDIZ: Bildirmemiştir.
SAKARYA: Karar gecesi ve Canavarlar çetesi
ALKAZAR: Gocolar geliyor.
ŞIK: Bildirmemiştir.
ASRİ: Korkusuz adam ve Endülüs geceleri
ŞARK: Üç ahbap çavuşlar harbe iştiyor (Türkçe) ve Kadınlar saltanatı.
TAN: Şikago yanıyor ve Son Döğüş
AKIN: Şen yumurcak ve Bir anamın günahı.

İSTANBUL

FERAH: Pastırmacıyan ve şürekâsı (Türkçe) Rio Grande gülü ve Röngen şuaı.
ÇEMBERLİTAŞ: Ana kalbi ve Atmaca.
AZAK: Brodvay serenadı ve Zorronun işareti.
MİLLİ: Çıkmaz sokak ve Hücum (Türkçe)
TURAN: Pastırmacıyan ve şürekâsı (Türkçe). Deniz kızı Movita ve 96 numaralı mahkûm.
HİLAL: Gangsterin karısı ve Genç kızlar.
ALEMDAR: Çıkmaz sokak ve Hücum (Türkçe)

BEŞİKTAŞ

SUAT P: Yaşasın aşk (Türkçe) Lorel Hardi çifte avcılar.
ŞEN: Bildirmemiştir.
GÜZEL: Bildirmemiştir.

KADIKÖY

HALE: Vatan kurtaran arslan.
SÜREYYA: Gala Cenneti ve Harp (Türkçe)

ÜSKÜDAR

HALE: Markopolonun müthiş maceraları.

BAKIRKÖY

MILTIYADI: Büyük cas
BAKIR: Bildirmemiştir.

———o———

ALEMDAR sinemasında

Hücum

Çıkmaz Sokak

———o———

ŞEHİR TİYATROSU

Drem kısmı:

Akşam 20.30 da

Hayat Bir Rüyadır

———o———

HALK OPERETİ

Bu akşam 9 da

Rahmet Efendi

Ayrıca Zozo Dalmas tarafından şarkılar.

———o———

KADIKÖYÜNDE SÜREYYA SİNEMASINDA

9/1/940 salı günü akşamı saat 21 de SÖZÜN KISASI

Hikâye

Bir balık avı hikâyesi

Güzel bir kânunuevvel gecesi idi. Hava lodos idi, bulutlar uzaklarda idi.

Her güzel kış gecesini Köprüde geçirmeyi severim. Saat on biri geçiyordu. Artık gelip gidenlerin ardı kesilmişti. Bazan sarhoşların kirlettiği yollarda gölge gibi insanlar bir av düşünürcesine yürüyorlardı.

Deniz tarafında karpit lâmbalarını yakmış balıkçıların mütemadiyen lüfer, torik yakalarken küfrettikleri işitiliyordu.

Bir iskeleden aşağıya indim. Bu akşam balık çok çıkıyor olmalı ki sandallar insanlarla doluydu. Sandalın birinden bir ses beni çağırır gibi seslendi:

— Efendi, efendi gel, ver yirmi beş kuruş da sen de balık tut!

O tarafa doğru yürüdüm.

— Olta var mı?

— Hem de nasıl, bak...

Yarısı kınnap, yarısı misina, yarısı da on üç kat beygir kılı koçaman bir olta çıkardı. Zoka simsiyahtı.

— Biraz civan bulunur mu? Şunu parlatalım...

— Ha civa yok, bak!... Ne ziyanı var. Zoka parlamasa da olur, canavar aç.. Ne bulsa saldırıyor. Görür o.. Onda ne göz vardır; torik denilen canavar da bilinmez mi?... Sen salla hele bir aşağıya onu!..

Oltayı aşağıya salladım. Kocaman olta tükendiği halde hâlâ dibi bulamamıştım. Belki oltanın ipleri kâfi idi. Fakat dibi bulacak gibi değildi. Zaman zaman biribirine karışmış kocaman bir düğüm de suya bırakıyordum.

— Kaç kuruş ediyor torik, Mahmut?..

Ben oltayı dibe salarken o isminin Mahmut olduğunu, sinemalarda kapıcılık ettiğini, geceleri bazan balığa çıktığını, birkaç para aldığını söylemişti.

— Çifti 60, 70 ediyor..

— İyi para Mahmut...

Oltaya bir canavar yapışmıştı. Kanımın birdenbire başıma çıktığını, kalbimin hızlı hızlı attığını duydum. Garip bir sarhoşluk vücudumu kaplamıştı. Ben her balık tutuşta bu heyecanı duyarım.

Asıldık.. Balığımı kenara koydum. Daha oltamı yarıya indirmemiştim. Koca hayvan bir asılış asıldı, elimden misinayı on kulaç kapıp götürdü. Sonunda bağladım.

Birkaç saat içinde dört çift balık tutmuştum. Yani sekiz tane!.

— Satayım sana bunları Mahmut, dedim.

— Sat.. 80 kuruş vereyim.

— Papel, dedim.

— Vallahi idare etmez.

— Sana değil, bana idare etmez.. Sen alıcısın, yahu!

— Yok vallahi, fazla param yok...

— Peki ulan, al! Tosla sekseni. Ama sandal parasını vermem.

— Verme ağabey, ne olacak; ben senin sayende üç papel kıvırırım bu balıktan...

Ben oltaları toplamıştım.

— Seni götüreyim, dedi, nerede oturuyorsun?

— Kasımpaşada.

— Gidelim öyleyse.. Seni iskeleye bırakırım.

Kasımpaşa iskelesinin kenarındaki odun iskelesine yanaştığımız zaman etrafına bakındı. Gözleri şimşek şimşek parlıyordu. Etrafta kimseler yoktu.

— Ulan bana bak züppe, dedi, atla sandaldan defol... Yoksa yersin sustalıyı...

Ve bu sırada cebinden bir sivri, parlak bıçak çıkardı.

Önce korkmuş gibi yaptım.

— Etme yahu, dedim, iki balık için adam mı öldüreceksin?

Birdenbire sesi yavaşladı.

— Yok ağabey, dedi, para da ondan.. Yoksa iki balığı mı olur. Al, git...

— Şimdi vermiyecek mi seni!..

— Numarayı bırak... sekseninin lâfını etme. Beyyor ulan.. Sana söylüyorum nim atıyor be...

Odun iskelesine kendini Kürekleri iskeleye dayayarak tün hızıyle itti. Tâ uzakta dırga haliyle yatan de nından geçerken ismini ğum "Medarı maişet" bahrisinin yanında sandal du bir cıkara sardı. Türk yerek balıkhaneve doğru ğır giden sandalların arası tıldı.

Haliçin üstünde duman tatlı bir sabah başlıyordu.

Kaptanlar arasın terfiler geri kal

Almanyada gemilerimizin yüzünden gelememeleri le kaptanlar arasında evve pılması kararlaşan terfi ve ler geri kalmıştır. Yalnız na yatından Almanyadaki men vapuruna nakledilen Kaptan bu geminin Alm gelmemesi ile Aksu vapur yin edilecektir.

Mes'ud bir evlen

Posta müdürlerinden Hüsnü Atabayın oğlu topçu lerimizden İhsan Atabayla denizcilerimizden Haydar kızı Muazzez Denizin evlenme leri Orduevinde büyük bir buzurunda yapılmıştır. Genç sonsuz saadetler temenni ede

VAKIT

Gazetede çıkan bütün resimlerin hukuku mah

ABONE TARİFESİ

	Memleket içinde	
Aylık	95	155
3 aylık	260	425
6 aylık	475	820
1 yıllık	900	1600

Tarifeden Balkan Birli ayda otuz kuruş düşülür birliğine girmiyen verle velmiş beşer kuruş zam

Abone kaydını bildiren tup ve telgraf ücretini parasının posta veya bank vollama ücretini idare kend rine alır.

Türkiyenin her posta me zinde VAKIT'a abone Adres değiştirme ücret 25 kuruştur.

İLAN ÜCRETLERİ

Ticaret ilânlarının santim tırı sondan itibaren ilân rında 40; iç sayfalarda rus: dördüncü sayfada 1; ve üçüncüde 2; birinci baslık vanı kesmece 5 lira

Büyük, çok devamlı renkli ilân verenlere ayrı indirmeler vapılır. Resmî rın santim satırı 40 kuruştur.

Ticari Mahiyette Olmıyan Küçük İlânlar

Bir defa 30, iki defası 50 defası 65, dört defası 75 ve defası 100 kuruştur ilân verenlerin bir defası vadır. Dört satırı geçen ilânların fazla satırları beş kuruştan sap edilir.

Vakıt hem doğrudan doğru kendi idare verinde, hem kara caddesinde Orhanbey nında KEMALEDDİN İlân Bürosu eliyle ilân ... (Büronun telefonu ...

BU AKŞAM SARAY Sinemasında

SAAT 21 de

MUNİR NUREDDİN ve ARKADAŞLARI

Bütün hasılatı zelzele felâketzedeleri menfaatine olarak

Büyük Konser

Biletler SARAY sineması gişelerinde satılmaktadır.

Fiyatlar 50-75-100-150

İngiltere ve Fransa yardımı artırıyor

Ankara, 8 (A.A.) — Haber aldığımıza göre, Fransa ve İngiltere hükûmetleri Anadolu zelzele felâketine karşı evvelce göndermiş oldukları 5 milyon fransız frangı ile ve 25 bin İngiliz lirasını bu sefer geniş bir nisbette artırmağı kararlaştırmışlardır. Bu muavenet zelzele felâketinden muzarip olanlara eşya ve levazım tevzi suretile yapılacaktır.

Halebden yapılan yardımlar

Ankara, 8 (A.A.) — Verilen malûmata nazaran Haleb konsolosluğumuza felâketzedelere bir yardım olmak üzere Haleb tüccarlarından Ali Baki ve Mehmet Ali Müyesser tarafından 100 talebeden Mediha Billâf tarafından 35 Suriye lirası teberru edilmiştir.

Diğer taraftan Mısır maslahatgüzarı Hariciye Vekilini ziyaret ederek Mısır hükûmeti tarafından felâketzedelere teberru edilmiş olan 10 256 İngiliz lirasını tediye eylemiştir.

Üsküpte

Üsküpten gelen haberlere göre, orada da bir yardım komitesi kurulmuştur.

Londradan gelen paralar

Ankara, 8 (A.A.) — Felâketzedeler için Londra büyük elçiliğinde bazı zevat tarafından yapılmış olan 442 İngiliz lira teberru, B. M. Meclisi ve Millî yardım komitesi reisi Abdülhalik Renda namına gönderilmiştir.

Ankara, 8 (A.A.) — Londradan bildirildiğine nazaran Anadolu felâketzedelerine yardım için Loydin riyasetinde bir komite teşekkül etmiştir.

Burma müslümanları arasında

Ankara, 8 (A.A.) — Anadolu felâketzedelerine yardım için Rangonda teşekkül eden komite reisi Ahmet İbrahim, Reisicumhur İnönü'ne gönderdiği bir telgrafta felâketten dolayı Burma müslümanlarının derin teessürlerini ve aralarında iane cemi için bir komite teşkil edilmiş bulunduğunu bildirmiştir.

İran nazırlarının felâketzedelere yardımı

Ankara, 8 (A.A.) — Tahrandan bildirildiğine göre, nezaretler arasında Anadolu felâketzedelerine yardım için iane toplanmaya başlanmış ve ilk olarak başvekil ile vekiller heyeti, saray nazırı ve saray erkânı biner riyal teberrü eylemişlerdir.

Dün İstanbula 190 felâketzede geldi

Dün öğleden sonra saat 15.35 te Erzincandan 190 felâketzedeyi hamil bir tren gelmiştir.

Trenin yolcuları içinde ağır yaralı bulunmadığından hiç kimsenin hastaneye gitmesine lüzum hasıl olmamıştır.

Felâketzedeler Haydarpaşa garında bir müddet istirahat etmişler kendilerine çorba çay ve yemek verilmiştir.

Tren istasyona vardığı sırada birçok hazin manzaralara da rast gelinmişti.

Erzincandan akrabalarını bekliyen kalabalık bir kütle yolcuların arasına karışmış kimisi ismile kimisi de ellerindeki resimleri göstererek: "Bunları tanıyor musunuz? yaşıyorlar mı? diye sormuşlardır.

Maalesef ekserisinin aldığı cevap kara haberden ibaret olduğu için bu acıklı sahneler vaziyeti büsbütün hazinleştirmiştir.

Felâketzedeler eşyaları boşaltılıncaya kadar istasyonda kalmışlar bunlardan İstanbulda yeri olanlar ayrılmış gitmiş, diğerleri de araba vapurile Sarayburnuna geçirilerek. Sirkecideki askerî misafirhaneye götürülmüşlerdir.

Kendilerine oturacak yer gösterilinceye kadar orada kalacaklardır.

Felâketzedeler vilâyet hastahanelerine yatırıldı

(Baş tarafı 1 incide)

Korunma işlerine bugün de devam edilmiş. Hemşire köyünde evvelce kısmen harap olan evlerden on ikisi iskâna kabil hale getirilerek üç yüz yirmi dört nüfusu bu evlere ve mütebakisi de halkın yardımile yaptırılan zeminlikiere yerleştirilmiştir.

İzmire götürülen yaralılar

İzmir, 8 (A.A.) — Dün ve evvelki günkü trenlerle Erzincan felâketzedelerinden 46 yaralı şehrimize gelmiş ve hasta olanları İzmir hastanelerine taksim olunmuştur. Bunlardan dördü de İzmirdeki akrabalarının yanlarına gitmişlerdir. Bugün de 55 yaralı gelmiş 41 i hastanelere yatırılmıştır.

Mersinde gösterilen alâka

Mersin, 8 (A.A.) — Zelzele mıntakasından dün yirmi beş ve bugün de 51 kişilik iki kafile şehrimize gelmiştir. Bu [illegible] halkevinde istirahatları temin edildikten sonra evlere misafir edilmişlerdir. İki hafif yaralı da hastaneye yatırılmıştır. Gelmek üzere bulunan 183 kişilik diğer bir kafile için de her türlü tedbir alınmıştır.

Samsunda

Samsun, 8 (A.A.) — Erzincandan şehrimize felâketzede kafileleri gelmeğe başlamıştır.

Bunlardan yardıma muhtaç olanlar, millî yardım komitesi tarafından misafirhaneye alınarak istirahatleri temin olunmuştur. İsteyenler de akrabalarının nezdlerine yerleştirilmektedir.

Malatyada

Malatya, 8 (A.A.) — Erzincandan şehrimize 23 hanelik 92 nüfus gelmiştir. Bu felâketzede kardeşlerimiz, sıhhî koruma tedbirleri hazırlanan evlerde yerleştirilmişlerdir.

Şibinkarahisara yapılan yardım

Şibinkarahisar, 8 (A.A.) — Dündenberi burada hiç bir zelzele kaydolunmamıştır. Havaların yağışlı bulunmasına rağmen yardım ekipleri durmaksızın çalışmaktadırlar. Eğribel dağının kapalı bulunuşu erzak vesaire nakliyatını güçleştirmektedir. Yalnız Asarcıkdan 7 hayvan yüklü yiyecek ve giyecek eşyası gelebilmiştir..

Çarşambaya hergün yiyecek ve giyecek gönderiliyor

Çarşamba, 8 (A.A.) — Çarşamba merkez ve köylerindeki felâketzedeler için her gün Samsundan trenle yiyecek ve giyecek gönderilmektedir.

Valimiz sık sık Çarşambaya kadar giderek mahallinde alınan tedbirlerle bizzat meşgul olmaktadır. Köylere ustalar ve inşa malzemesi de gönderilmek suretile felâkete maruz kalan köylünün bir an önce kendi yerlerine yerleşmeleri imkânları temin olunmuştur.

Tokatın Erbaa kazası felâketzedelerine de buradan devamlı yardımlar yapılmaktadır.

Mesudiye'ye sıhhî heyet vardı

Ordu, 8 (A.A.) — İstanbuldan gelen heyeti sıhhiye iaşe kamyonlarile Mesudiyeye girmiştir.

Giresun, 8 (A.A.) — Şehrimiz Şibinkarahisarla irtibat ve muvasala tamamen tesis olunmuştur. Sıhhî ekip ile malzeme postaları kaza merkezine girmişlerdir.

Erzincandan iskân için sevkedilenler

Erzincan, 8 (A.A.) — Bugüne kadar Erzincandan 1328 kişi Hataya, 567 nüfus Adanaya, 540 nüfus Mersine, 297 nüfus Kayseriye, 64 kişi Maraşa ve 281 kişi de Antebe iskân için sevkedilmiştir.

Erzincanda 40 baraka yapılacak

Ankara, 8 (A.A.) — Erzincanda yeniden 40 baraka yapılmak üzere Kızılay tarafından 70.000 liralık bir tahsisatın Nafia Vekâleti emrine verilmesi için lâzımgelen talimat verilmiştir.

Kız kaçırmak isterken öldürüldü

İzmir, 8 (Hususi) — Kemalpaşanın Sinekli köyünden Muhtarın oğlu Mustafa bir kızı zorla kaçırmak isterken 14 yaşında Kemal isminde bir çocuk av tüfeği ile Mustafayı öldürmüştür. Kemal tutulmuştur.

Rusya ile İtalya arasında gerginlik

(Baş tarafı 1 incide)

Nachrichten gazetesinin Yugoslav menabinden aldığı malûmata göre Venedik konuşmalarında Macar ve Yugoslav devlet adamları arasında bir mülâkat yapılması esas itibariyle tekarrür etmiştir.

Bu mülâkat Balkan devletleri arasında yakında akdolunacak konferanstan evvel vukubulacaktır.

Roma hükûmetinin İtalya, Yugoslavya ve Macaristan arasında bir tedafüî pakt yapılmasını istediği de söylenilmektedir. Bu pakt mucibince, eğer Macaristan Rus tehdidiyle karşılaşırsa İtalya Macaristana yardım edecektir.

İNGİLTEREDEKİ İNTİBA

Londra, 8 (A.A.) — Reuter ajansının diplomatik muhabiri iyi haber alan mahfillere atfen Ciano - Çaki mülâkatının resmî bir aksülâmel yapmamış olduğunu, bununla beraber efkârıumumiyenin Balkanlarda sulhun muhafazası için her iki nazır tarafından vaki olacak hareketlerin İngiliz hükûmetince tamamen tasvip edileceği merkezinde bulunduğunu kaydetmektedir.

İTALYA İLE RUSYANIN ARASI GİTTİKÇE AÇILIYOR

Bern, 8 (A.A.) — Havas ajansı bildiriyor:

Bolşevik matbuatı Venedik mülâkatını ve İtalyan matbuatının bu mülâkatı tefsir tarzını hiddetli bir lisanla mütalea etmektedir.

Corriere Deltcino gazetesinin aldığı haberlere göre, Moskovada hüküm süren kanaat Sovyetler Birliği ile İtalya arasındaki gerginliğin bu konferanstan dolayı arttığı ve tam bir inkita ihtimali mevcut bulunduğu merkezindedir.

GÖRİNG ROMAYA GİTMİYECEK

Kopenhag, 8 (A.A.) — Çakinin Venediğe yaptığı seyahat münasebetiyle, Berlinden "Natcional Tidende" gazetesine bildirildiğine göre Göringin Musolini ve Çaki ile görüşmek üzere Romaya gitmek istediğine dair olan şayialar gülünç bulunmakta ve tekzip edilmektedir.

MACAR GAZETELERİNİN NEŞRİYATI

Budapeşte, 8 (A.A.) — Bütün bu husustaki neşriyatını ve görüşmeleri hakkındaki malûmatı tebarüz ettirerek neşretmekte, fakat henüz tefsiratta bulunmamaktadır.

Gazeteler, İtalyan matbuatının bu husustaki neşriyatın ve görüşmelerden sonra neşredilen tebliği derecederek iki memleketin devlet adamları arasındaki tam görüş ahengini ve Macar - İtalyan tesanüdünü tebarüz ettiriyorlar.

Yalnız sağcı radikal Nemzetor gazetesi, İtalyan - Macar görüşmelerinden Macar - Yugoslav münasebetlerinin kuvvetlenmiş çıkacağını bildirmektedir.

Gazeteye nazaran bilhassa Belgradın Macar - Rumen münasebetlerindeki rolü mühim olarak tanınmıştır.

Macar diplomatik mahfillerinde, görüşmelerin neticesi büyük bir alâka ile beklenmektedir. Hariciye nazırının derhal dönmesi hayretle karşılanmamıştır. Zira bu avdet beklenmekteydi.

Roma 8 (A.A.) — Havas ajansı bildiriyor:

Venedik görüşmeleri üzerine Roma siyasî mahfillerine gelen malûmat, Macaristanın Macar ekalliyetlerinin komşu memleketlere ve bilhassa Romanyaya bırakılmasından dolayı kendisini daima hukuku ihlâl edilmiş telâkki ettiğini göstermektedir.

Bu malûmatı toplıyan İsviçre telgraf ajansı şunları ilâve ediyor:

Bir Macar kaynağına göre, Budapeşte hükûmeti, bilhassa mühim toprak değişiklikleri vuku bulduğu şu zamanda haklarından vazgeçmekle vazifesini yapmamış olacaktır.

Çaki, İtalyanın Macaristana bu hususta müzaharet edeceği hakkındaki ümidini teyit eylemiştir Ciano, Macar isteklerinin Romanya hakkındaki meşruiyetine itiraz etmemekle beraber, Çakinin nazarı dikkatini Moskova tehlikesi üzerine çekmiştir.

İtalyan siyasî mahfillerine göre, Macaristan Balkanlara doğru Rus yayılmasının ilk kurbanı olacaktır.

İngilterede

Sansür direktörü istifa etti

Londra, 8 (A.A.) — Sansür bürosu direktörü Vis Amiral Usborne'un istifasını verdiği resmen bildirilmektedir. Vis Amiral Usborne, Amirallıkta tecrübesi ve istidadiyle daha kabili telif bir vazifeye tayin edilecektir.

Salâhiyettar menbalardan öğrenildiğine göre, Amiral Usborn'un hükûmet tarafından kendisine tevdi edilecek yeni vazifeyi almak üzere sansürden çekilmek arzusunu beslediği çoktanberi malûmdu.

Lâkin, âmirleri münasip zamana kadar bu kararı tehir etmesini kendisinden ısrarla rica etmişlerdir.

Memlekette yapılan teberrular

Ankara, 8 (A.A.) — Hareketi arz felâketzedeleri için muhtelif vilâyet ve kazalarda yapılan teberrüat etrafında bugün aldığımız haberlere nazaran Kayseri ve mülhakatı halkının para teberrüatı 30.000 lirayı bulmuştur Kayseri halkı bundan başka bugüne kadar gerek giyecek ve gerek yiyecek olarak mühim bir yekûn tutan teberrüatta bulundukları gibi 1500 şilte. 700 yorgan ve bir o kadar yastık ile birçok çocuk elbisesi hazırlanmış bulunuyor.

Mersinin teberrüatı dün akşam 2000 lira idi.

Kütahyada teberrüat 10.000 lirayı bulmuştur. Halkın para yardımı büyük bir heyecan içinde devam eylemektedir. Bir köy muallimi 35 lira tutan aylığını olduğu gibi teberrü etmiştir.

Sandıklı düne kadar 947 lira vermiş ve bundan başka da 417 parça eşya, 5942 kilo da muhtelif yiyecek maddesi teberrü eylemiştir.

Zilede ise evvelce yardım olarak Tokada gönderilmiş olan 500 liradan başka 1400 lira daha teberrü kabul olunmuş, 2000 parça muhtelif giyecek eşyası, 95000 kilo muhtelif yiyecek maddesi toplanmıştır.

Pazar nahiyesindeki teberrüat 700 liradır.

44 üncü Sovyet fırkası imha edildi

Helsinki, 8 (A.A.) — Suomusalmi civarında Raate köyü etrafında dün başlayan büyük muharebe bugün Finlândiyalıların parlak bir zaferile neticelenmiştir. Finlândiyalılar 44 üncü Rus fırkasını tamamiyle imha etmişler ve binden fazla esir almışlardır.

Finlândiyalıların eline geçen malzeme arasında muhtelif çapta 100 top, 42 tank, 10 zırhlı otomobil, 20 traktör, 16 sı hava dafii tertibatını havi olmak üzere 278 otomobil, 46 otomatik tüfek, 1170 beygir ve 47 seyyar mutfak vardır. Finlândiyalılar harp sahasının temizliğine ve ganimetlerin tadadına devam ediyorlar.

Brüksel, 8 (A.A.) — Berlinden buraya gelen haberlere göre, Finlândiyaya ait mühim miktarda harp levazımı Almanyadan transit olarak geçerken tevkif edilmiştir.

Bu harp levazımı bilhassa İtalyadan geliyordu. Alman makamatı bu malzemenin tevkifini ne hukukî ne de siyasî mülâhazalarla muhik göstermeye teşebbüs bile etmemektedir.

Sovyet tebliği

Moskova, 8 (A.A.) — Leningrad askerî mıntakası erkânı harbiyesinin 7 ikincikânun tarihli tebliği:

"7 ikincikânunda mühim bir hâdise olmamıştır. Ukta ve Repola mıntakalarında keşif kolları faaliyeti olmuştur. Petrozavodsk mıntakasında bir Sovyet keşif müfrezesi bir düşman müfrezesini hezimete uğratmıştır. Kareli yarımadasında topçu ve keşif kolları faaliyeti olmuştur. Havanın fena gitmesi harekâtı sekteye uğratmaktadır.

Elâzığ orta mektebi yandı

Elâziğ, 8 (A.A.) — Bu gece sabaha karşı şehrimiz orta mektebinde çıkan bir yangın neticesinde mektep binası yanmıştır. Yangının ne surette çıktığına dair tahkikat yapılmaktadır.

Büyük Zabıta Romanı

Sinek Beyi

61

Doktor derhal vaziyeti anladı ve uşağa şu emri verdi:

— Mösyö Merimansı derhal görmek istediğimi söyleyin. Fakat Matmazel Roland bunu duymasın...

Şaşıran uşak emri derhal yerine getirdi.. Doktor derhal telefona sarılmış zabıta komiserine telefon ediyordu. Aynı zamanda Mösyö Merimans da görülmüştü.

— Mösyö. Valeri nerede?

Diye doktor telâşla sordu..

— Sizin yanınızda, hastanede değil mi?

— Heyhat!..

Ve doktor avukata müthiş vakayı anlattı.. Mösyö Merimans elini terliyen alnına götürdü, mırıldandı:

— Roland! Roland!. Zavallı yavrum!..

9 UNCU KISIM

Onun için

Sofrada kalmış olan genç kız bir müddet babasının avdetini bekledi. Fakat onun gelmediğini görünce bu kere de köşede hareketsiz duran uşağına dönerek:

— Leon, dedi.. Git bak beyefendi hemen gelecekler mi.

Uşak hürmetle eğildi ve emirleri yerine getirmek üzere çıktı, gitti.. Bir müddet sonra avdet ettiği zaman avukatın cevaben, acele bir iş dolayısiyle hemen harekete mecbur olduğunu ve kendisine demeğe devam etmesi için ricada bulunduğunu bildirdi.

Bu sözleri duyan Roland derhal insiyakî bir şekilde korku ile sarsılmıştı, hemen yerinden fırladı:

— Çabuk beni Mösyö Merimansın yanına götürün..

Diye emretti.

— Beyefendi otomobile binmek üzereydi.

Roland derhal bahçeye koştu ve tam otomobilin kalkacağı sırada babasına yetişmeğe muvaffak oldu.. Kapıya hücum edince şoför arabayı stop etmek mecburiyetinde kaldı.

— Oh babacığım, yine ne oluyor?

Otomobilin kapısını açmış ve derhal babasının yanında yer almıştı. Şoföre emir verilmişti bile:

— Haydi Piyer, çek..

Otomobil bütün süratiyle yola koyuldu.

Kızının bu ani ve beklenilmez müdahalesinden şaşırmış olan avukat birkaç manasız kelime kekeledi. Roland babasının sucan bir sebep uydurmağa çalıştığını anlamıştı. Boynu büküldü, babasının elini avuçları içine aldı ve yalvardı:

— Babacığım, ne olur, konuşun.. Bana bunları anlatın.. Yine neler oluyor?

Avukat artık müthiş faciayı izah etmemenin imkânsızlığını anlamıştı. Üzerine düşen bu müthiş vazifenin yükü altında ezilerek en munis sesiyle konuşmağa başladı:

— Yavrucum, bu gece Valeri..

Genç kız boğuk bir feryat kopardı:

— Valeri mi?..

— Evet yavrum, Valeri.. Senin imzanı taşıyan sahte bir mektup ile buraya çağırmışlar ve zavallı genci kaçırmışlar..

Genç kız bembeyaz kesilmişti:

— Ah...

Diye bir feryat kopardı.. Elini kalbinin üzerine bastırıyordu.. Gözlerinde evvelâ bir donukluk, sonra müthiş bir cesaret parladı. Şimdi güzel gözleriyle sabit bir noktaya bakıyordu.

— Bu Kont Serizol'ün bir darbesi değil mi?

— Evet..

— Tabiî Valeri şimdi onun elleri arasındadır.

— Heyhat!..

Genç kız büyük bir enerji ifade eden bir hareketle birdenbire ayağa kalkmış idi.

— Baba, dedi, onu muhakkak bulmamız icabediyor..

— Evet yavrum, onu muhakkak bulmalıyız..

— Teşekkür ederim.

Şimdi genç kızın gösterdiği enerji yerini kadınlık zaafına terkediyordu, otomobilin yastıkları üzerine bahtsız başını dayadı, sıcak göz yaşları dökmeğe başladı.

Zabıta ise müdahale etmişti bile.. Valeriyi kaçıran otomobilin izi bulunmuştu. Çünkü otomobilin çılgınca bir sür'atle kaçışı herkesin nazar dikkatini celbetmişti. Fakat araştırmalar pek müşkül olacaktı.

Mösyö Merimans, doktor ve Roland da gece geç saatlere kadar otomobille caddelerde dolaşarak, şehir dışında birçok yerleri ziyaret ederek polisle birlikte araştırmalarına devam ettiler. Fakat sabaha karşı evlerine avdet ettikleri zaman vorgunluk ve muvaffakıyetsizlikten bitap düşmüşlerdi.

Eve avdet ettikleri zaman sanki bu kadar keder yetişmiyormuş gibi bu kere de müthiş bir istihza ifade eden şu mektupla karşılaştılar:

"Matmazel Roland, Mösyö Valeri Bielsky ile evlenemiyeceğine her halde kanaat getirmiş olmalıdır."

O günün heyecanları o kadar müthiş idi ki, Roland buna tahammül gösteremedi ve müthiş bir kriz geçirerek düştü, bayıldı.

Mösyö Merimans zavallı kızının baş ucunda zaman zaman hiddet ve ümitsizlik buhranları geçiriyordu.

(Daha var)

Buğday koruma kanunu

Dün ikinci müzakeresi yapılarak kabul edildi

Ankara, 8 (Hususi) — Millet Meclisi bugün Refet Canıtez'in reisliğinde toplanmış, buğday koruma kanununun ikinci müzakeresi yapılarak kabul edilmiştir.

Bugünkü vaziyet karşısında buğday ihracatına müsaade edilmesinin ne dereceye kadar doğru olduğu hakkında Afyon Mebusu Berç Türker tarafından vaki olan suale Ticaret Vekili Nazmi Topçuoğlu cevap vermiş, 1939 buğday istihsalâtının dört milyon altı yüz bin ton olduğunu işaret ederek demiştir ki:

"Bu istihsal şimdiye kadar yapılan istihsallerin fevkindedir. Buna mukabil ancak 23 bin ton ihracatımız olmuştur. Bugün toprak ofisinin elinde 260 bin ton kadar stokumuz vardır. Bu stokun ehemmiyet derecesini ayrıca zikretmeğe lüzum yoktur."

Vekil, toprak ofisin yeniden merkezler açarak buğday alması yolunda müracaatlar yapıldığını halkın elinde mühim miktarda buğday bulunduğunu, hattâ toprak altında gömülü kalmış harmanlar olduğunu söylemiş, 939 arpa istihsalâtının 2 milyon 295 bin ton olduğunu, bugün serbest bırakılan ihracatın icabettiği zaman derhal kesilebileceğini söylemiş, bu izahat kâfi görülmüştür.

Meclis çarşamba güü toplanacaktır.

Daladye bir kaza geçirdi

Paris, 8 (A.A.) — Başvekâlet tarafından aşağıdaki tebliğ neşredilmiştir:

Daladye dün öğleden sonra küçük bir kazaya uğramıştır. Şu tıbbî teşhis konulmuştur: Ayaktaki kırıklık memnuniyet verici bir tarzda tedavi edilmiştir.

Ayaktaki kırığın tedavisinden sonra Daladye harbiye nezaretine giderek işleriyle meşgul olmaya başlamıştır.

Amerialkda keşfedilen suikasd

Vaşington, 8 (A.A.) — Amerikanın garp kısmına ve bilhassa Los Angelosa elektrik veren ve su ile işleyen büyük fabrikanın barajlarını tıkamayı tasarlıyan bir suikasd teşkilâtı meydana çıkarılmıştır.

İyi malûmat alan mahafilden öğrenildiğine göre, suikasdin tertibatı Kaliforniyadaki tayyare fabrikalarının faaliyetini durdurmak maksadile ihtilâlcı enternasyonal bir teşkilâtın parasile çalışan tahrikâtçıların eseridir.

Hükûmet icap eden bütün emniyet tedbirlerini almıştır.

İngiliz bahriye nazırı Fransada

Paris, 9 (A.A.) — İngiliz bahriye nazırı Çörçil, bu sabah Fransadaki İngiliz umumî karargâhına gelmiştir. Yanında imparatorluk genel kurmay reisi General Ironside bulunuyordu. Bir müddet sonra General Gamelin ve Georges de İngiliz karargâhına gelmişlerdir.

Değnekle gösterdiği yerden su çıkaran adam

Bu Fransız papasının kerameti yoksa pabuçlarında mı?

Bazı memleketlerde, parmağile gösterdiği yerden, kazınca su çıkan kimselerden bahsederler. Oralarda bu gibi kimselere âdeta peygamber veya ermiş gözüyle bakarlar. Hakikaten de, eline aldığı bir değnekle:

— Şurada su vardır, kazın bakım çıkacak, diyen adamın gösterdiği yer kazılıp ortaya bir kuyu çıkınca evliyalığına inanmamak kabil değildir. Hele onun bu keşfi, her yerinde öyle pek kolay kolay suya rastlanmıyan yerlerden birinde olursa.

İlim, bu gibi ermişlerin sırrını, tecrübeden ileri gelen bir vukuf şeklinde izah ediyor. Hakikaten, toprağın altında su bulunan yerlerin, oralarda yetişen nebatlardan, yaşıyan kuşlardan, böceklerden keşfetmek pek zor bir şey değildir.

Fakat, eline ucu çatallı bir değnek alıp, onu parmaklarının arasında serbest tuttuğu zaman döndüğü istikameti göstererek:

— Burada su var, diyen ve aynı zamanda suyun ne kadar derinlikte olduğunu söyleyen "ermişe" ne denir?

Bu adam Fransadadır ve bir köy papazıdır. Gabriel Lambert ismindeki bu rahibin, su bulmak işinde kullandığı, o çatallı değnekten başka diğer bir çok âletleri daha vardır. Bunlar, ucuna taş bağlı bir ip, bir demir parçası ve, en mühimi, bir çift ayakkabıdır.

Rahip bunları suyun nerede bulunduğunu haber vermekte nazlanması üzerine sıra ile kullanır. Ucu çatallı değnek ona su bulunan yeri haber vermekte aciz gösterirse, o zaman Gabriel Lambert eline, ucuna taş bağlı ipini alır. Bunu, bir rakkase gibi sallayarak, gidip gelen taşın döndüğü istikamette suyu aramaya başlar. Fakat bu rakkase de ona katî bir cevap vermezse rahip demir parçasına, nihayet, en son ve yanılmaz çare olarak papuçlara müracaat eder.

Rahip daima ayağında lâstikle gezer. Onun için bu meşin papuçları ayağına geçirince fevkalâde bir hal almış ve mucize gösterebilecek bir kudrete sahip olmuş bulunmaktadır...

Gabriel Lambert, ayağında bu "sihirli,, papuçlarla su aranan yerde yürümeye başlar. Yürür, yürür ve icap ederse saatlerce devir yapar, ta uzaklara kadar gider, tepeleri aşar ve nihayet bir yerde durarak:

— Burada su var, der.

Kazarlar bakarlar, hakikaten orada su vardır ve kuyuyu açmaya başlarlar.

Acba başka yerlerde su yok mu? Başka yerleri kazsalar sanki su çıkmıyacak mı? suali insanın aklına geliyor. Bunu, rahibin mahareti ne inanmıyanlar da düşünmüşler ve onun gösterdiği noktanın uzağında, yakınında başka yerleri kazmak zahmetine girmişler, fakat su değil, rutubet bile bulamamışlardır.

Şüphesiz rahip Lambert'in mahareti ne sihirdir, ne de keramet; mesele hakikaten uzun senelere istinat eden bir tecrübeden ibarettir. Zira, su bulunan yerlerde, yukarıda da söylediğimiz gibi, bazı hususî işaretlere rastgelmek mümkündür. Rahibin keşfine çıkarken yanına aldığı âletlerin, hele meşin ayakkapların bu işte mühim bir rolü olmuduğu muhakkaktır...

" Çerçeve "

(Baş tarafı 3 üncüde)

lerin uyuklayan cemiyet haklarından heyolâ gibi doğrulup, içlerindeki mimariyi dışarıda tatbik etmelerinden başka nedir?" (Sayfa 13) sözleriyle de halkta, inkılâpçı yaratıcı ve yaşayan ne varsa hepsini birden ceffelkalem inkâr ediyor. Böyle bir sanatkâra halkın inkişafının, organik bir mahsulü denilebilir mi?

"Bir kişi bulur bir milyon kişi tasdik eder" (Sayfa 13) diyen halkın, hattâ düşünmek kabiliyet ve meziyetini bile elinden almağa kalkan ve onu hakikaten "ayak parmağı" derkesinde gören bir şair halkın çocuğu olabilir mi?

İki asır evveline hasret çeken, fabrika dumanlarından, tütün denklerinin kokularından, kömür tozundan şikâyet eden (Sayfa 94) makineye düşman bir şair, şeraitin müsaadesi nisbetinde hızla ileriye doğru hamleler yapan kurtuluş ve saadetini ancak burada gören halkımızı geriye çevirmek isterken halkın takdir ve tevecühünü beklemeğe nasıl hak kazanır.

İnkılâbımızın hayatiyetini idame etmesi ve sahasını daha genişletebilmesi için en basit ve mübrem birer şart olan Kemalizmin altı umdesini olduğu gibi kabul edemiyor. Bunlara zıd ve düşman karakterler taşıyan ve hattâ bunların müahazekâr bir muhasebeye tutulmasını isteyen (Sayfa 144) bir mütefekkir halkın sevgisine nasıl liyakat iddia edebilir.

Kültürümüzün esas kaynağını şarkın bulanık mistisizminde arayan garp medeniyetinin müsbet taraflarını bile inkâra kadar varan bir münevverin sanat ve fikir namına halktan saygı görememesi kadar tabiî ne olabilir.

Söz bu minval üzerinde daha pek çok uzatılabilir. Fakat sözü kesmek mecburiyetinde olduğum için, mefhumları ve hâdiseleri mistisizmin paslı ve küflü süzgecinden geçirmediği, realiteyi objektif olarak aksettirebildiği ve hâdiseleri kendisinin gördüğü gibi değil, tekevvün ettikleri gibi gösterebildiği gün, dostum Necip Fazıl, sevilen, beğenilen ve anlaşılan bir sanatkâr olacak ve irticaa karşı cephe aldığı nisbette de millî sanat ve edebiyatımızda lâyık olduğu mevkie yükselecek ve başımız üzerinde yeri olacaktır. Çünkü onun kaleminin cümleleri yontmaktaki sanatının bu irtifada yeri vardır. Bunu temenni etmeği de ben, memleket ve sanat namına kendime bir borç bilirim.

SUAT DERVİŞ

(1) Smih Lûtfi Kitabevi, İstanbul, 1940.

Fırtınadan vapurlar

İnebolu limanına giremediler

İnebolu, 8 (A.A.) — Bir haftadır oldukça kuvvetle devam eden fırtına bugün denizde şiddetini artırmış, yağan kar da tipiye çevirmiştir. İstanbula gitmekte olan Aksu ve Ankara yapurlarile İstanbuldan gelen İzmir vapuru limanımıza yanaşamıyarak yollarına devam mecburiyetinde kalmışlardır. Bu yüzden günlerden beri vapur bekliyen yolcularla sevke âmade meyva, kendir, tiftik, gibi külliyetli miktarda ihracat eşyası sevkedilememiştir.

Japon İmparatorunun teftişi

Tokyo, 8 (A.A.) — İmparator bugün Toyogi meydanında hassa kıtaatına mensup 15 bin askeri teftiş etmiştir. 70 tank ve 160 tayyare geçit resmine iştirak eylemiştir. Evvelâ piyade, sonra istihkâm kıtaatı topçu, süvari ve motörlü kuvvetler geçmiştir.

İmparatorun yanında davetli olarak Avrupa muharip devletlerinin ataşemiliterleri de bulunuyordu.

Vakıt Kitapevi

Dün ve yarın tercüme külliyatı

No.	31-40 4 cü seri	Kr
31	Rasin külliyatı IV	60
32	Metafizik	40
33	İskender	60
34	Kadın ve sosyalizm	10(
35	Demokrit	2[illegible]
36	Dinler tarihi	12[illegible]
37	Filozofi ve sanat	4(
38	Etika	10

Altıntuğ

Resmen bölge güreş birincisi ilân edildi

Bu seneki İstanbul güreş birincilikleri şampiyonunun tayininde bir ihtilâf çıkmış ve kazanan muhtelif surette ilân edilmiştir.

Bölgeden Altıntuğ klübüne gelen bir mektup bu ihtilâfı nasıl hal ve Altıntuğ klübünün resmen şampiyon olduğunu teyit etmiştir. Bu mektubun suretini aynen yazıyoruz:

Altıntuğ spor birliği başkanlığına:

18. 12. 939 tarih ve 142 sayılı M. C.

Bölge birinciliklerinde derece almış olan ve millî dahil bulunan güreşçilerin iştirak ettirilmediği 9, 11, 12 ve 13 - 12 - 939 birincikânun tarihlerinde yapılan Greko Romen güreş teşvik müsabakalarında derece alan güreşçilerin isimleri aşağıda gösterilmiştir.

Bu müsabakalara şahısları namına girmiş olan güreşçiler müsabaka harici sayılarak dereceler klüplere mensup lisanslı güreşçiler arasından tesbit edilmiştir.

Bu suretle Birliğimiz 19 puvanla birinci Beşiktaş klübü 14 puvanla ikinci, Beyoğluspor klübü 6 puvanla sayılmıştır.

Saygılarımızla.

İstanbul bölgesi başkanı

Macarların son müsabakası

Beden Terbiyesi İstanbul Bölgesi Başkanlığından:

Ankaradan dönen Macar F. T. C. takımı Erzincan felâketzedeleri için şehrimizde Fenerbahçe - Galatasaray muhteliti ile birmaç daha yapacaktır.

1 — Maça 10-1.940 çarşamba günü saat 15 de başlanacaktır.

2 — Maçın hakemi Halit Galip Ezgüdür. Yan hakemleri Eşref Mutlu ve Necdet Gezendir.

3 — Bu maç için serbest duhuliye kartları muteber değildir.

4 — Balkon 100, tribün 50, duhuliye 25 kuruştur.

Kısa HABERLER

* Belediye, Harbiyede güzel bir meydan vücuda getirmeğe karar vermiş ve Prost plânına göre bu sahayı genişletip süslemek için teşebbüslere girişmiştir. Bu maksatla Harbiyede yolun ortasında bulunan elektrik mühavvile merkezi ile bunun yanında ki tramvay bekleme mevkii kaldırılacak ve burası güzel bir bahçe haline konulacaktır. Burası bahçe haline konulduktan sonra yeraltı apdesthanesinin üstü de yeşilliklerle örtülecek ve mümkün olduğu kadar hariçten görülmemesi temin edilecektir.

* Tuzla şimendifer istasyonuna yakın olup çiftçilik ve bahçıvanlıkla geçinen Tuzla, Aydınlı, Ormanlı, Teperen köyleri Gebzeden ayrılarak Kartal kazasına bağlanmalarını istemişlerdir. Köylüler Gebze uzak olduğu için kaza merkezine iş takibine çıktıkları zaman vakit kaybettiklerini söylemektedir.

* Esbak Şibinkarahisar mebusu Ömer Feyzi, son zelzele hâdisesinde yıkılan evinin enkazı altında vefat etmiştir. Meşrutiyetin ilânı üzerine ilk mebusandan itibaren İstanbulun işgali üzerine işgal kuvvetleri tarafından dağıtılan en son meclisi mebusana kadar mebusluğunu muhafaza etmiş, Lozan muahedesini müteakip yüzellilik listeye ithal edilmişti. Yüzelliliklerin affı üzerine memleketine dönmüş bulunuyordu.

* Avrupadaki harp dolayısile tramvay elektrik teli mevcudu pek azalmıştır. Tramvay idaresi Taksim ile Taksim jandarma karakolu arasındaki manevra hattının sökülerek buradaki tramvay tellerinin ihtiyaç görülen yerlerede kullanılmasını düşünmektedir.

* Münakalât Vekâleti Halicin temizlenmesine karar vermiş ve Limanlar umum müdürlüğüne tebligat yapmıştır. Bugünden itibaren mütehassıslar Haliçte tetkikata başlıyacaklardır.

* Dün sabahki konvansiyonel trenile Arnavutluktan altı gençten mürekkep bir yolcu kafilesi gelmiştir. Bunların anlattıklarına göre, Arnavutlukta tamamiyle sükûnet hüküm sürmektedir. Fevkalâde tedbirler kaldırılmış, evvelce askere alınan Arnavutlar terhis edilmiştir. Ayrıca seyahat yasağı kaldırılmıştır.

* İstanbul ile Ankara arasında yapılacak büyük asfalt yolun süratle inşasına başlanması kararlaşmıştır. İlkbaharda faaliyete geçilecektir. Yolun esas masrafını Nafıa Vekâleti verecek, yolun içinden geçtiği vilâyetler de mühim tahsisat ayıracaklardır.

* Trakyada 4700 sıhhî ağıl kurulmuş ve bunun iyi neticelerinden olmak üzere bir buçuk milyon hesaplanan koyun sürüleri yılda yüzde on dört nisbetinde artmıştır.

* Bu yıl Manisada tütün rekoltesi geçen yıllardan daha iyidir. Üzüm fiyatları da yükselmektedir..

İlân

İstanbul Adliyesi 4 üncü Hukuk hâkimliğinden:

Müddei Ali Rıza tarafından müddeialeyh Vasil Çuni aleyhine ikame eylediği mahkememiz 38/1224 esas numarasında mukayyet alacak ve haczin tasdiki davasında: Müddeialeyhin vefatına mebni veresesi Safiye ve Megali ve Tirifoni namlarına çıkarılan davetiyeler müddeialeyhumanımmukaddema ikame ettikleri Beyoğlunda Ağahamamında 73 No. da 3, 4 sene mukaddem çıkarak bir semti meçhule gittikleri ve halen ikametgâhları malûm bulunmadığı müşairin meşruhatından anlaşılmasına binaen ilânen vaki tebligat üzerine yevmi muhakemede, hazır bulunmadıklarından haklarında mahkemece ittihaz edilen gıyap kararının ilânen tebliğine karar verilmiş olmakla, duruşmanın talik edildiği 9/2/940 saat 14 de mahkemede bulunmadıkları veya kanuni bir mümessil göndermedikleri takdirde mahkemenin gıyaben görüleceği ilân olunur.

ZAYİ — İstanbul Emniyet Müdürlüğü dördüncü şubeden almış olduğum 31/021352 sayılı ikamet tezkeremi zayi ettim. Yenisini çıkaracağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Raul İnjelberk
(31075)

• • •

ZAYİ — İzmir, Urla kazasından aldığım nüfus kâğıdı ve askerî tezkeremi zayi ettim. Yenisini çıkaracağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Ferşat İsmail
(31069)

• • •

ZAYİ — Sen Mişel lisesinden 1933 de aldığım diplomayı kaybettim. Yenisini çıkaracağımdan dolayı eskisinin hükmü kalmamıştır.

Nikita Guber
(31070)

ADEMİ İKTİDAR VE BELGEVŞEKLİĞİNE
HORMOBİN
Tabletleri her eczanede bulunur
Posta kutusu 1255) Galata, İstanbul
Tabib reçetesile satılır

İstanbul levazım âmirliğinden:

Eyüp Defterdarında 1 numaralı Dikim evinin çorap atölyelerinde kineler için ihzar edilen bina dahilinde zati çorap makinelerile çalışmayenlerin Defterdarda 1 numaralı Dikimevi Müdürlüğüne müracaatla (1089

Eskişehir Nafıa Müdürlüğünden:

Eskişehir Sivrihisar yolunun 0+000—0=524 kilometreleri fazla (16589,84) lira keşif bedelli parke kaldırım inşası 6/1/940 tarihinden 940 tarihine müsadif çarşanba günü saat 15 kadar kapalı zarf usulile meye konulmuştur. Eksiltme vilâyet daimî encümeninde yapılacaktır.

Muvakkat teminat 1244,24 liradır.

Bu işe ait evrak, proje, metraj fiyat bordrosu, keşif hülâsası, şartname, tesviyei turabiye, şose ve kâgir inşaatına ait umumi fenname, Bayındırlık İşleri Genel şartnamesi, eksiltme şartnamesi ve müprojesinden ibaret olup her zaman Nafıa Müdürlüğünde görülebilir.

İsteklilerin en az on beş bin liralık benzeri işleri yaptıklarına dair saika istinaden ihaleden sekiz gün evvel Vilâyete müracaatla alacakehliyetname ile Ticaret Odası vesikasını 2490 numaralı kanunun tarihile teklif mektuplarına eklemeleri şarttır.

Teklif mektupları 24/1/940 Çarşamba günü saat 14 e kadar mukabilinde vilâyet daimî encümenine verilecektir. Posta ile gönderilecek mektuplar iadeli taahhütlü ve mühür mumu ile mühürlü olacaktır. Geç olacak gecikmeler kabul edilmez. (12

İstanbul P. T. T. Müdürlüğünden:

İdare nakil vasıtaları işletme ihtiyacı için 4800 kilo benzinin alınması eksiltmeye konulmuştur. Eksiltme 17/1/940 Çarşamba günü saat 15 B. Postahane binası birinci katta müdürlük odasında toplanacak Alım Komisyonunda yapılacaktır.

Beher kilosunun muhammen bedeli 20 kuruş 80 santim, hepsinin lira 40 kuruş, muvakkat teminat 75 liradır.

İsteklilerin olbaptaki şartnamesini görmek ve muvakkat teminat yatırmak üzere çalışma günlerinde mezkûr müdürlük idari kalem kısmına, eksiltme gün ve saatinde de 939 senesi için muteber Ticaret vesikası, muvakkat teminat makbuzu ile birlikte Komisyona müracaat (1086

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum İdaresi ilânları

Muhammen bedeli 5640 lira olan 10.000 adet toprak küreği 24. 1. çarşamba günü saat (15) on beşte Haydarpaşada gar binası dahilinde komisyon tarafından kapalı zarf usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin 423 liralık muvakkat teminat, kanunun istediği vesikalarla tekliflerini muhtevi zarflarını aynı gün saat (14) dörde kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Bu işe ait şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmakta (21

İstanbul Belediyesi İlânları

Kadıköy Kaymakam ve Belediye Şubesi Müdürlüğünden: İçerenköy mahallesinin Sonbahar sokağında 46 No. lu harap ve malli inhidam bir sahibi adresi yapılan araştırmada bulunamadığından dolayı yapı yollarının 44 üncü maddesi mucibince 15 gün müddetle mahzûrunun ilânı aksi takdirde yapı yollar kanununun 44 üncü maddesine tevfikan Belediye defi mahzur edileceği kanuni tebligat makamına kaim olmak üzere ilân olunur. (224)

İstanbul Belediyesinden:

Daimî Encümenin 14/12/939 tarihli ve 1221 sayılı kararına tevfikan Karabük kokunun şehrimizde doğrudan doğruya kömür getiren tüccar deposunda vasıta üzerinde teslim toptan ve perakende ton satış fiatı (26) lira (25) kuruş olarak tesbit edildiği ilân olunur. (225)

VAKIT matbaası
Kitap kısmını yeniden tanzim edip açmıştır
Kitap, mecmua, gazete basar.
Tâbiler namına dizgi işleri alır.

VAKIT
1940 Cep Almanağı
Mükemmel bir takvim, her ay müracaat edilebilecek güzel bir rehber; 64 sayfalık bu Almanağın fiyatı yalnız
10 kuruştur.
Her kitapçıda ve gazete bayilerinde bulunur

İlân

Beyoğlu Sakızağacı Çeşme sokağı numarada oturan ve Hüseyin mahallesi Zambak sokağı nüfus tüklerinde kayıtlı ölü Agop kızı ruhi nüfus kütüğüne Eruk yazıldan İstanbul asliye beşinci mahkemesinin 5 mayıs 939 939/439 sayılı karariyle adı Ye tashih edilmiş olduğu ilân olunur. (310

Yazıhane halinde. — Sirkeci rında kahramanzade hanının üçtı kiralıktır. Kapıcıya ve Be Talimhane, Taksim Apart. 3 N müracaat. (310

SAHİBİ : *ASIM US*
Basıldığı yer: *VAKIT* Matbaası
Umum Neşriyatı idare eden
Refik Ahmet Sevengil